

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 52

Gorica - 25. decembra 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Božični mir

Najbolj družinski praznik je Božič, posebno še božični večer. Nekaj tihega, domačega, tajinstvenega, svetega čuti na sveti večer verno srce, prav bližino božjo: jaslice, polnočnica, božične pesmi, katere imamo mi Slovenci prav izrazito, nam to razpoloženje še posebej posredujejo, predvsem pa božje Dete, ki s svojimi ročicami blagoslovja vse, ki imajo dobro voljo, in rosi v njihova srca svoj božji mir.

Zato ni čuda, da si želi vsak, biti na sveti večer doma. In če ne more domov, mu misli poromajo tja v domačo sobo med domače, tja pred jaslice...

Koliko je Slovencev po svetu raztepenih, v vseh delih sveta, ki to, kar pišemo, prav posebno občutijo. Čim dalje od doma, tem bolj se čuti blagodejna moč svete noči pod domačo streho, med dragimi domačimi, in pa pri polnočnici v domači cerkvi, kjer doni s kora in po cerkvi: Sveta noč, blažena noč... Kaj se vam zdi, pastirčki vi... Tam stoji pa hlevček...

Mamica ali starejša sestra skuša osladiti božično razpoloženje z bolj-šim kruhom, s potico itd. Res, človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih, to vsak kristjan ve. Najboljša božja beseda je pa Beseda, ki je meso postala, Jezus novorojeni v jaslicah, ki se daje pod podobno hostije v duhovno hrano. Zato menijo naše mamice, da ni nič napačno, če tudi one spečejo kaj boljsega kruha, ki naj bo nekaj simbol božjega kruha, božje Besede.

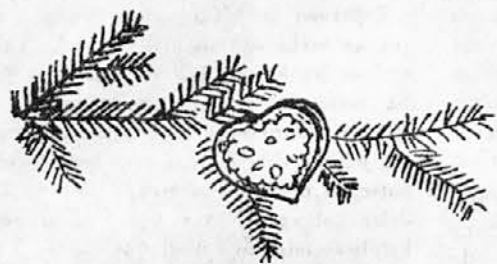
Zato sočustvujemo s sestrami in brati onkraj meje, da se je tam komunistično gospodarstvo tako poslabšalo, da so jim morali prav za Božič, — nočemo trditi, da nalašč — odpovedati belo moko. Je res slabo, če nečemo odgovorni božjega blagoslova; gospodarstvo gre rakovo pot...

Pa čujemo celo, če pravilno, ne vemo, da so vam tam preko ukinitili božični večer, da morete darove za novo leto kupiti šele po 25. decembru. Petindvajseti december namreč preveč vzbuja spomin na božični večer, na božje Dete. Herod se ga je zelo bal, umoriti ga je hotel, pa mu je spodletelo. V prenočišču niso marali svete Družine... v hlevčku je dobila zatočišče.

Pa glejte, tak tihi hlevček je vaše srce, je srce vernega kristjana: vanj moremo sprejeti proti vsaki nasilni državni prepovedi božje Dete. Tu pa pojejo angeli mir dobrim, niso miru peli ne v prenočišču ne v Herodovi palači. Bog je močnejši in čudoviti, da podeli zatiranim še več blagoslova, blagoslova zapostavljenim »hlevčkom«, »palačam«, to je nasilnikom, pa ne! »Krivičniki nimajo miru,« govori sv. pismo!

Vendar želimo, da bi se krivičniki spreobrnil in dobili božični mir. Ta mir želimo še posebej vsem onim, ki ječijo po ječah, vsem preganjanim, pa naj bo to kardinal Stepinac ali vaški kaplan, gospodar ali zadnji ubogi delavec, ter vsem zatiranim, ko pa krivici trpijo preganjanje posebno zaradi vere. Božični mir voščimo vsem bratom po širnem svetu, voščimo ga vsem Slovincem... Voščimo ga tudi vam, dragi naročniki in bralci, ki morete božični večer praznovati svobodno. Voščimo ga vsem narodom, saj nemir enega naroda ogroža mir drugega. Zato:

Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!

Božična voščila

Vsem poštvovalnim sotrudnikom, zvestim bralcem, podpornikom in prijateljem našega časopisa voščita blagoslovljene božične praznike

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Mati božja ob zibelki

V mali zibelki
Jezušček spi...
Sladko počiva,
o angelcih sniva,
na smeh se drži...

Mati Marija,
trudna in blede
zibel poganja...
Svojega Sina
gleda, gleda,

k Njemu se sklanja
in ga zavija,
da ne zbudi ga mraz...

A njen obraz
groze drhti...
In iz oči
solza čez lice polzi...

Sluti Marija
za Sina trpljenja čas...

Ljubka Šorli

Nedeljsko zborovanje v Nabrežini

V nedeljo 21. decembra je bilo v Nabrežini veliko protestno zborovanje zaradi nasilne odstranitve dvojezičnih napisov v Štivanu, Devinu, Sestlanu in Nabrežini. Zborovanja se je udeležila večstisočglava množica, v pretežni večini možje in fantje. Udeleženci so z velikim zanimanjem sledili izvajanju nastopajočih govornikov in burno odobraval.

Kot prvi govornik je nastopil župan občine Devin-Nabrežina g. Josip Terčon, ki je v kratkih potezah orisal potek vsega spora.

Drugi je nastopil občinski svetovalec g. Srečko Colja, ki je v svojem govoru poudaril borbo primorskih Slovencev proti italijanskemu fašizmu in nemškemu nacizmu v drugi svetovni vojni.

Tretji je govoril občinski svetovalec g. Drago Legiša.

V svojih izjavah je ugotovil, da je ukaz g. gen. Wintertonu, da se odstranijo dvojezični napisi, dejanje najhujše narodne nestrpnosti in sovražnosti, zagrešeno nad sodeželani, katerih edina krivda je v tem, da jim je Bog namenil in odločil materin jezik, ki je različen od jezika italijanskega naroda. Poudaril je, da so po naukih in načelih krščanstva vsi narodi enakovredni in enakopravni, česar bi se moral zavedati predvsem g. Palutan, kot član »krščanske« stranke. Nadaljeval je z ugotovitvijo, da so slovenske občine na Goriškem do nastopa fašističnega režima po prvi svetovni vojni uradovale izključno v slovenščini. Zato je vsako sklicevanje na zgodovino naših krajev od strani Italijanov jalovo. Zaključil je svoj govor z besedami: »Mi pa verujemo, da meljejo božji mlini počasi, toda gotovo!«

Zadnji je nastopil občinski svetovalec dr. Jože Škerk. Najprej je orisal način raznarodovanja od strani Italijanov v naših krajih in močno naglasil, da predstavljajo zadnji dogodki krono protislovenskega delovanja. Poudaril je, da se čutijo Slovenci užaljeni in razočarani. Užaljeni zato, ker jim zavezniška vojaška uprava jemlje narodno čast, in razočarani nad predstavniki zapadne demokracije.

Udeleženci so se razšli s trdnim

sklepom, da ne bodo odnehali, dokler ne dosežejo svojih pravic, ki jim gredo po božji in človeški postavi.

Na zborovanju so odobrili resolucijo, ki so jo podpisali slovenski svetovalci občin Trst, Dolina, Milje, Repentabor, Zgonik in Devin-Nabrežina. V resoluciji zahtevajo občinski svetovalci, da ZVU razveljavi vse zakone, izdane od fašizma v svrhu raznarodovanja in uničenja Slovencev, in da začne končno izvajati mednarodno priznано enakopravnost med Slovenci in Italijani v vsej upravi področja. Celotno besedilo resolucije bomo objavili v prihodnji številki

Izjava duhovščine devinskega dekanata

Duhovniki devinskega dekanata so na svoji konferenci sklenili, da preberejo v nedeljo 21. decembra pri vseh sv. mašah naslednjo izjavo:

»Ta teden so odstranili v naši občini Devin-Nabrežina dvojezične

krajevne napise. Kot dušni pastirji devinskega dekanata se čutimo v vesti dolžne, da proti temu najodločnejše nastopamo in to dejanje javno obsodimo kot varuhi in branitelji božjih pravic, ker kršenje osnovno narodnih pravic je po krščanski veri krivica in greh. Četrta božja zapoved ne ukazuje spoštovati in ljubiti le staršev, ampak spoštovati in ljubiti narod in jezik, kateremu pripadamo. Zato ima vsak posameznik in oblast dolžnost pred Bogom spoštovati tudi slovenski jezik in narodnost. Zgodovinsko dejstvo je, da Slovenci bivajo v tej občini več kot tisoč let in da so bila slovenska imena do zadnjega vedno v veljavi in spoštovana.

Duhovnik kot čuvár krščanske morale je torej v vesti dolžan, da s tega svetega mesta najodločnejše obsoja, da je zavezniška oblast odstranila slovenske krajevne napise v naši občini!«

To izjavo so duhovniki podpisali in poslali konskemu poveljniku g. gen. Wintertonu.

Tito prekinil diplomatske odnose z Vatikanom

V sredo 17. decembra je zunanji podtajnik Aleš Bebler sprejel začasnega voditelja poslov pri apostolski nunciatu v Beogradu msgr. Silvija Oddija ter mu sporočil, da je jugoslovanska vlada sklenila prekiniti diplomatske odnose z Vatikanom.

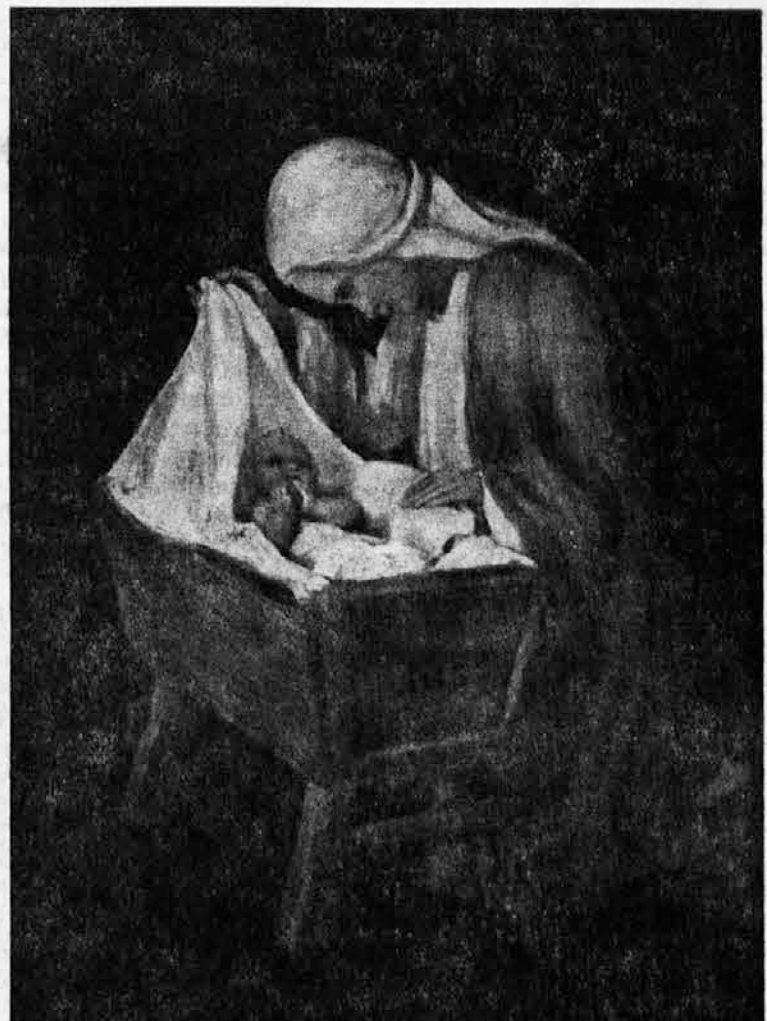
Pismo, s katerim je jugoslovanska vlada sporočila nunciatu prekinitve odnosa, pravi med drugim: »Jugoslovanska vlada smatra, da vzdrževanje diplomatskih odnosov z Vatikanom nima nobenega smisla, kajti ti odnosi so se sprevrgli v nasprotje tega, kar bi morali biti. Namesto da bi podpirali rešitev nasprotij med Cerkvijo in jugoslovansko državo, je Vatikan oviral to rešitev.«

Pismo trdi nadalje, da je sv. stolica kršila temeljna načela normalnega sodelovanja ter da je s svojim zadržanjem in tudi z direktnim poseganjem izjalovila namene jugoslo-

vanske vlade in nekega dela duhovščine, da bi se uredila nerešena vprašanja med Cerkvijo in državo. V omenjenem pismu se tudi trdi, da je sv. stolica pritiskala na neke duhovnike ter mnoge izmed teh izobčila, obenem pa poslala natančna navodila, s katerimi je hujskala duhovščino k delovanju, ki je nasprotno koristim Jugoslavije in njenim zakonom.

Pismo govori tudi o tem, kako je sv. stolica, kljub energičnemu protestu zaradi vtikanja Vatikana v notranje zadeve Jugoslavije, počastila z visokim odlikovanjem jugoslovanskega državljan (kard. Stepinca), ki je bil obsojen zaradi sodelovanja s sovražnikom in ki ga večina ljudstva zaničuje zaradi izdaje, ki jo je s tem zakrivil.

Pismo se zaključuje z željo, naj sv. stolica odpokliče svojega diplomatskega zastopnika v kolikor mo-

goče kratkem času, ter pripominja, da korak Jugoslavije ne bo imel nobenih posledic za njeno načelno zadržanje glede verske svobode v skladu z ustavo, ki je v deželi v veljavi.

Tako in podobno utemeljuje jugoslovanska vlada upravičenost svojega diplomatskega koraka.

Da so se sprevrgli odnosi med Vatikanom in Jugoslavijo »v nasprotje tega, kar bi morali biti«, ni kriva sv. stolica, ampak sedanji jugoslovanski režim, ki kakor ostali komunistični režimi zatira versko svobodo, zapira duhovnike in škofo, vzgaja mladino v brezverskem duhu, razkristjanjuje zakon in družino, žigosa vero za praznoverje, ki hoče, z eno besedo, razkristjaniti vse javno in zasebno življenje svojih državljani.

K vsemu temu nasilju, k vsemu temu gaženju temeljnih človeških in božjih pravic sv. Cerkev ne more molčati. Jugoslovanski katoličani niso samo jugoslovanski državljani, ampak tudi člani katoliške cerkve, do katere imajo dolžnosti, ki jih noben režim ne more uničiti. Zanimati sv. očetu kot vrhovnemu poglavarju sv. Cerkve pravico posrednega in neposrednega poseganja v versko življenje svojih vernikov ali ga celo ovirati pri izvrševanju njegove službe, pomeni kratiti svobodo vesti jugoslovanskih katoličanov. Teh pravic nima nobena država, najmanj pa tisti režim, ki je po nasilju prišel na oblast in ki se le z nasiljem vzdržuje na oblasti.

S tem, da je imenoval sv. oče nadškofa Stepinca za kardinala sv. Cerkve, ni počastil samo neustrašenega borca za pravice sv. Cerkve, ampak tudi vse tiste katoličane, ki se borijo in trpijo za pravice Kristusa in njegove sv. Cerkve. Mi razumemo prav dobro, da povišanje nadškofa Stepinca ni ne Titu ne njegovi vladi po godu, vemo pa, da so vsi pravi katoličani to imenovanje z veseljem pozdravili.

Zagotovilo jugoslovanske vlade, da prekinitve diplomatskih odnosov ne bo imela nobenih posledic na njeno načelno zadržanje glede verskih svobod, velja predvsem Ameriki in Angliji, katerim se Tito noče povsem zameriti. Vihar ogorčenja, ki je nastal zaradi njegovega nepremišljenega koraka ravno v teh deželah, priča, da se je Tito pošteno uštel.

Kanonik Jožef Cardijn

oče katoliških delavcev - 70-letnik

Vsakomur, ki zasleduje sodobno življenje delavstva in njegove borbe za uresničitev socialnih zahtev, je znano ime kanonika Cardijna.

13. novembra 1882 se je rodil v nekem južnem predmestju Bruslja. Oče mu je bil preprost delavec, zato je tudi mladega Jožefa zadela čast biti delavec in pomagati očetu pri njegovem poklicu. A v duši mu je bdela želja iti v šole in postati duhovnik. Nad to željo mladega fantiča so bili starši sicer presenečeni, pa vendar veseli. Oče je s trdimi žulji svojih rok s težavo služil denarje za šolanje svojega sina.

Leto 1906 je prineslo Cardijnovim sina novomanašnika, ki je bil kmalu po novi maši postavljen za kaplana v kraju Laken, fari s 20.000 dušami. Mladi kaplan je posebno pozornost posvetil že tedaj delavski mladini. Spoznal je, da vedno bolj odpada od Cerkve in vere. Tedaj so bili časi, ko so otroci bili do 10 ali 15 ur pri strojih. Jožef jih je hotel dobiti, spoznati, obiskati. Pot za dušami mladih delavcev ga je vodila zato v kletna stanovanja, v podstrešje raznih hiš, kjer je mogel spoznati tudi materialno bedo teh nesrečnih ljudi.

Oče mu je umrl leta 1912. To leto je pomembno za vse Cardijnovo življenje. Na smrtni postelji je očetu obljubil, da bo vse življenje posvetil skrbi za mlade delavce in jim pomagal. Socialne, gospodarske, moralne in verske potrebe mladih delavcev so od tega dne njegova prva briga in skrb. Postale so njegova življenjska naloga. Šest fantičev je zbral okrog sebe in z njimi začel svoje delo. Značilne so besede, ki jih je rekel tem prvencem svojega dela: »Če imate vero, grem svet osvobajati!« Duhovniki, s katerimi se je hotel posvetovati in jim pokazati svoje zamisli in delo, so se mu smejali. Zdelo se jim je skoro nemogoče doseči kaj takega. Tako je delal skoro sam navezan na delavsko mladino skozi 13 let! Seveda z mnogimi težavami, nerazumevanjem, razočaranjem. Prva, svetovna vojna je tudi njega zajela in postal je ujetnik. V tej dobi je imel časa dovolj, da je svoje delo temeljito premislil, iz preteklih let povzel nujne posledice svojega dela in napisal znameniti priročnik za delavsko mladino, ki je dolgo bil edini pripomoček za delo v njegovem duhu.

Temelji njegovega bodočega dela so mu bili vedno jasnejši: socialne okoliščine so take, da v njih mlad delavec, če je navezan sam nase, nikakor ne more obstati ter je zato v moralnem in verskem oziru popolnoma zgubljen. Toda vsak človek, tudi mlad delavec, ima dušo, ki jo mora rešiti. Treba je najti posebno pot, po kateri bo možno mlademu delavcu v tovarnah in velikih industrijskih podjetjih pomagati. Ob vsem tem razmišljanju pa je spoznal, da gre tu prav za prav za enega najvažnejših problemov Cerkve, da, za njeno življenjsko nalogo. Treba je vzgojiti celice, v katerih se bodo vzgojili apostoli. Nastati mora veliko, močno svetovno gibanje, ki bo razgibalo delavce, da se bodo zavedli svoje veličine ne le kot ljudje, marveč tudi kot kristjani.

V letu 1925 je mladi kaplan Jožef Cardijn stal pred Pijem XI. in mu razodeval svoj načrt in svoje zamisli kako rešiti delavce. Tedaj je Pij XI. dejal: »Vendar eden, ki mi govori o masah. Vaše delo je moje delo, in kar vi delate, to je Katoliška akcija.« In še je dostavil: »Prvi in neposredni apostoli delavcev morajo biti delavci sami.«

Novembra istega leta je bila delavska organizacija, ki jo poznamo pod imenom »ž o s i z e m« tudi formalno ustanovljena. To gibanje je skušalo zanesti krščansko pojmovanje o plači, delu, človekovi vrednosti, svobodi, morali in veri v vsa okolja, v katerem so bili mladi delavci izpostavljeni milosti in nemilosti delodajalcev in posebnih pokončevalcev duš teh mladih, neizkušenih ljudi. Da bi se to delo laže in hitreje izvrševalo, je Cardijn začel vzgajati voditelje: posebno skrb je posvečeval šolanju voditeljev in aktivistov, ki naj bi nosili težo dela in nase navezali maso. Ni začel z govori, marveč z njihovim vsakdanjim delom, skrbmi in jih je hotel zainteresirati prav tu po znanem načelu: »pazovati, soditi, delati«.

Prevelike so bile socialne napetosti, odpad delavstva za Cerkev preresen, ideje mladega duhovnika pa preveč revolucionarne, da bi ostale v mejah njegove domovine. Po 10 letih dela se je mogel že vršiti prvi svetovni kongres delavske katoliške mladine, na katerem je bilo do 100.000 mladih delavcev iz 20 različnih dežel in narodov. Skupno delo na mednarodni podlagi je postalo nujnost. Druga svetovna vojna je prinesla brez dvoma

zastoj dela v tej smeri, a po vojni so se zveze takoj spet vzpostavile. Msgr. Jožef Cardijn je tedaj nastopil spot okoli sveta, tako bi njegova potovanja najlaže označili. Vse evropske države so ga mogle imeti kot gosta — se razume izvzemši one onstran železne zaves —, a videla ga je tudi Južna in Srednja Afrika, kjer je študiral probleme in jih pomagal reševati.

V svetem letu 1950, 3. septembra, je bil v Bruslju drugi svetovni kongres delavske katoliške mladine. Nad sto tisoč mladih delavcev je bilo navzočih, zastopniki 65 na-

Nemška ustavna kriza

Pred štirinajstimi dnevi je bil nemški parlament na tem, da ratificira obe veliki pogodbi, to je mirno pogodbo z zapadnimi velesilami in pogodbo evropske obrambne skupnosti. Obe pogodbi sta bili že pri drugem branju in tretje branje bi se moralo takoj nato začeti.

Vlada je bila prepričana, da dobi za potrditev pogodb potrebno večino, toda zadnji trenutek so se vladne stranke sporazumele ter odgodile tretje branje in glasovanje o obeh pogodbah na prihodnji mesec.

Razlogi odgoditve so bili ustavne in politične narave. Socialni demokrati, ki so v opoziciji, so vedno trdili, da obe pogodbi kršita državno ustavo in da je zato za sprejetje teh pogodb potrebna dvotretjinska in ne samo navadna večina glasov. Če bi obveljalo stališče socialnih demokratov, bi omenjeni pogodbi ne mogli biti potrjeni in vsa stavba zapadne obrambe bi se zrušila, kajti Adenauer take večine nima in je v sedanjih razmerah tudi ne more dobiti.

Toda vlada vztraja na tem, da zadostuje za sprejetje obeh pogodb navadna večina, opozicija pa se je obrnila medtem na Najvišji zvezni sodni dvor v Karlsruhe ter prosila za odločitev v tem vprašanju. Ta dvor, ki je sestavljen iz priznanih pravnikov, sestoji iz dveh senatov. Prvi senat, ki bo razpravljal o vprašanju socialnih demokratov, je baje sestavljen iz ljudi, ki so naklonjeni opoziciji. Ker se je vlada bala, da bo odgovor tega senata nepovoljen ali celo nasproten njenemu stališču, se je tudi ona obrnila na imenovani sodni dvor. Svoje vprašanje pa je formulirala na način, da bi se moral pečati z njim le drugi senat, ki je baje naklonjen vladnemu stališču. Zahtevala je namreč, naj sodni dvor potrdi, da krši opozicija ustavo, ker

rodov so bili navzoči. Uspeh Cardijnovega dela: delavsko gibanje je postalo svetovno gibanje. Cardijn je pri tem delu postal siv in stopil v leta, a ni zmanjšal svoje delavnosti in gorečnosti pri delu za delavstvo. Lansko leto na pomlad se je podal v Južno in Srednjo Ameriko, posebno mu je pri sreč delavska mladina Južne Amerike. Njegov napor in skrb so mu zadnje čase vzele precej moči, da je moral iskati zdravja v neki kliniki pri Lovainu, ki jo je pred nekaj dnevi zapustil. Te dni bo stopil v 71 leto, a ne v pokoj. Pred seboj ima vožnjo v Indijo in na Japonsko. To priča, da je njegova prisega na očetovi smrtni postelji pomenila res njegovo življenjsko merilo in zato tudi privedla do dokončnega žrtvovanja samega sebe za lepšo bodočnost mladih delavcev, da jih ohrani Cerkvi in Bogu ter narodu, kateremu pripadajo!

zanika zveznemu parlamentu pravico ratifikacije pariške in bonnske pogodbe z navadno večino, in da ima parlament pravico sprejeti obe pogodbi na podlagi 42. člena ustave, ki določa, da zadostuje, če ustava izrecno tega ne omenja, navadna večina.

Toda medtem se je ves položaj kar čez noč spremenil. Predsednik republike Heuss se je bil namreč že prej obrnil na Najvišji sodni dvor s vprašanjem, ali ima na podlagi ustave pravico potrditi obrambno pogodbo. Sodni dvor je sklical zadnje dni plenarno sejo obeh senatov ter samovoljno določil, da morajo biti odločitve Najvišjega sodnega dvora obvezne za vse ter imeti prednost pred odločitvami obeh senatov.

Ministrski svet je to stališče odločno zavrnil kot odločitev, ki samovoljno in nezakonito omejuje oblast obeh senatov in pravice predsednika republike. Po tem vladnem odločnem stališču je predsednik Heuss umaknil svoje vprašanje pri sodnem dvoru ter s tem nekako anuliral odgovor sodnega dvora.

Najvišji sodni dvor je po mnenju vlade prekoračil svojo oblast, ker je brez vsake podlage v svojih statutih samovoljno izključil oba senata od odločanja o tem vprašanju. Poleg tega je predsednik republike vprašal samo za mnenje sodnega dvora in zato to mnenje ne more imeti obvezne moči za državnega poglavarja in tudi ne za obe sekciji sodnega dvora.

S tem sporom med vlado in Najvišjim sodnim dvorom je nastopila v Nemčiji prava ustavna kriza. Kako se bo razrešila, nam pove bližnja prihodnost. Tudi v slučaju, da bi zmagovalo vladno stališče, bi prišlo do ratifikacije obeh pogodb šele sredi prihodnjega leta.

Zasedanje Atlantskega sveta

V Parizu je zboroval pretekli teden Atlantski svet, ki ga sestavljajo zunanji, obrambni in finančni ministri Atlantske zveze.

Med prvimi je govoril italijanski predsednik in zunanji minister De Gasperi, ki je opozoril na politiko penetracije in izpodkopavanja, ki jo vodi Sovjetska zveza s pomočjo komunističnih strank po vseh državah. Stalin smatra, kakor se je sam izrazil, komuniste za napadalne čete za osvojitve sveta po komunistih.

Minister Pella je opozoril zborujoče, da se gospodarsko, socialno in kulturno sodelovanje med članicami atlantskega pakta ni uresničilo, kakor je predvideno v 2. členu atlantskega pakta, in da je zato potrebno, da se vzporeditev vojaških in gospodarskih sil čim prej izvrši.

Po daljši debati o tem vprašanju je glavni tajnik atlantskega pakta poslal vsem članicam pismo, s katerim jih poziva, naj olajšajo pogoje priseljevanja v svoje dežele, ker bi sicer brezposelnost nekaterih dežel resno ogrožala stalnost atlantskega pakta. Glavni tajnik opozarja, da je v nekaterih državah produkcija ovirana zaradi pomanjkanja delovne sile, medtem ko so po drugih deželah delavci brez vsake zaposlitve.

Atlantski svet je razpravljal tudi o sedanjih sovjetski politiki. Acheson in Eden sta izrazila mnenje, da živimo danes v dobi negotovosti, ki bi se iz sedanje mrzle vojne spre-

menila lahko v vročo vojno. Zato je treba organizirati sile, ki bi bile zmogljive zavrniti sovražni napad.

Atlantski svet je odobril strategične načrte vojaškega odbora, ki so jih morali vsled vstopa Grčije in Turčije v atlantski pakt nekoliko spremeniti. Iz vojaškega poročila je razvidno, da kljub vsemu napredku na obrambnem polju ni danes še dovolj moči na razpolago, ki bi lahko garantirale varnost članic atlantskega pakta. Vendar nevarnost ni tako velika, da bi bilo treba postaviti vse države atlantskega pakta v vojno stanje. Treba je sicer napraviti vse napore, ki pa ne smejo spraviti v nevarnost gospodarskega stanja držav.

Tudi o pritegnitvi Jugoslavije k atlant. paktu se je govorilo. Grčija in Turčija, ki imata že več mesecev vojaške razgovore z Jugoslavijo, močno želita, da bi tudi Jugoslavija sodelovala pri atlantskem paktu. De Gasperi je spravil pri tej priliki zopet svoje tržaško vprašanje v ospredje ter poudaril, da bi totalno in navdušeno sodelovanje Italije v Atlantski zvezi izgubilo to svojo lastnost, če bi sprejeli Jugoslavijo v Atlantsko zvezo, ne da bi rešili prej tržaško vprašanje.

Isto misel je povzel minister Pacifard, ki je omenil 10 italijanskih divizij, ki tvorijo tretjino vseh zapadno-evropskih sil, ter poudaril, da ho nemogoče sodelovati z Jugoslavijo

ZA KATOLIŠKI DOM

Darovi za Katoliški dom

Makue Pavla	- - - - -	lir	5.000.-
Kaus Ana	- - - - -	»	1.000.-
M. K.	- - - - -	»	500.-
Milka Goričan	- - - - -	»	3.175.-
Dr. Čuk	- - - - -	»	3.175.-
N. N. Gorica	- - - - -	»	1.000.-

N. N. Sovodnje	- - - - -	»	500.-
Lutman Pierin	- - - - -	»	1.000.-
Viktorija Vidič - Jančič	- - - - -	»	5.000.-
Nabrežina - nabrano pri koncertu	- - - - -	»	6.829.-
Neimenovani, Cleveland (100 dolarjev)	- - - - -	»	62.000.-
Rev. Jože Vogrin, Minnesota (100 dolarjev)	- - - - -	»	62.000.-

Knjige Goriške Mohorjeve družbe za leto 1953

Zopet so izšle Mohorjeve knjige, stare znanke vsake slovenske hiše, saj bo kmalu trideset let, kar je Goriška Mohorjeva družba začela pošiljati med Slovence v zamejstvu dobro zabavno in poučno branje. Ta jubilej dela in tudi trpljenja bi bilo potrebno primerno osvetliti v javnosti, kajti delež dobrega tiska v borbi za ohranitev katoliške misli in narodne samobitnosti primorskih Slovencev je bistven in zelo velik.

Vsak star mohorjan čuti, da pozimi in zlasti o Božiču nekaj manjka, če ni mohorjevki; in vsak se jih razveseli, ko pridejo. Letos so prišle tam okoli svetega Miklavža. Tri knjige nam je družba dala. Prva je

Koledar za leto 1953

KOLEDAR, ki prinaša kot vsako leto bogato in pisano vsebino s pesniškimi, pripovednimi, zgodovinskimi in poučnimi sestavki. Na prvem mestu je seznam lepih domačih krščanskih imen, ki danes žal vedno bolj izginjajo. Sledijo poročila o novih knjigah. Posebno sta poudarjeni dve znameniti knjigi, namreč slovenski misal v priredbi neutrudnega dr. M. Turnška in odlično delo o Jegliču, v katerem je msgr. Jagodic pokazal delo in podobo tega velikega slov. škofa. Vsakega Slovenca bo zanimal pregled književnega delovanja med koroškimi Slovenci po zadnji vojni. Velika so poročila iz katoliškega gibanja po svetu. Vinko Zalatel piše o 35. mednarodnem evharističnem kongresu v Barceloni. Koroški Slovenci so se udeležili katoliškega shoda na Dunaju; o njem poroča eden izmed udeležencev. Goriški Slovenci so v proslavo 200-letnice goriške nadškofije pridelili dva evharistična shoda, enega v Standrežu, drugega v Devinu. V Standrežu so ob tej priliki igrali Pasijon.

V pesniškem in leposlovnem delu so zastopani Ljubka Šorlijeva z globoko občuteno liriko in toplim, polnim pesniškim izrazom; potem pa Marjan Jakopič, Bogdan Budnik, Limbarški, Ksaver Meško in Silvin Sardenko z Novembrsko romanco, ki je iz njegove zapuščine. Pripovedno prozo pa objavljata zlasti Karel Mauser in Stanko Janežič poleg nekaterih drugih.

Koledar je tudi letopis. To je v njegovi tradiciji. Vsako leto objavlja obraze znamenitih mož, ki so umrli. Goriški Slovenci imamo letos dva sveža grobova. Umrli sta msgr. dr. Andrej Pavlica in skladatelj Vinko Vodopivec. Dva goriška duhovnika, dva odlična kulturna delavca, ki sta s svojim življenjem in delom dokazala, da je prava kultura, pravi napredok in socialna pravičnost samo v Cerkvi. Tretji, ki je letos umrl, je msgr. France Gabrovšek, velik politični in gospodarski organizator Slovencev doma in v Ameriki. O njem je v koledarju lep Basajev nekrolog. Poleg teh pa prof. M. Jevnikar poroča o nekaterih pomembnih možeh in kulturnih pojavih iz naše preteklosti. Stanko Stančič je prikazal goriškega rojaka Andreja Winklerja, N. N. pa oba doktorja Tonklja, Josipa in Nikolaja. Vsi trije so imeli svoj čas veliko vlogo v goriškem, Winkler pa tudi v kranjskem političnem življenju. Prof. dr. Ivan Tul pa se je spomnil prijatelja msgr. Ivana Koršiča, zadnjega superiorja avstrijske vojne mornarice. Tako je koledar zbral in ohranil mnogo gradiva za zgodovino našega življenja na teh tleh; brez koledarja bi se marsikaj izgubilo ali pozabilo.

v obrambnem oziru, dokler ne bo rešeno tržaško vprašanje.

Atlantski svet je poudaril nadalje važnost evropske obrambne skupnosti ter izrazil željo, da bi pogodba evropske obrambne skupnosti stopila kmalu v veljavo.

Drugi sklep izraža globoko občudovanje francoskim in ostalim borcev v Indokini ter priznava, da so odpor svobodnih narodov v Jugovzhodni Aziji in na Koreji vrši v popolnem soglasju z nameni in ideali atlantske skupnosti.

Zasedanje Atlantskega sveta so zaključili z govori De Gasperija, Achesona, Edena in Schumana ter izdali posebno službeno poročilo o izvršenem delu na tem zasedanju.

Precej je v koledarju poljudnega znanstva. Fr. Erjavec priobčuje izredno zanimiv prispevek »Z beloruskih planjav«. Med Belorusi in Slovenci je mnogo podobnega. Sto in sto let so oba ta dva naroda tlačili in zatirali, pa sta vendar še danes na svoji zemlji živa in življenja željna in zmorna bolj kot kdaj prej. — Prof. dr. Tischler, voditelj koroških Slovencev, piše o šolskih razmerah na Koroškem. S kulturnega polja so poročila o prosvetnem delu na Goriškem in Tržaškem in o turneji okteta »Slavčeka« po zapadni Evropi. Narodopisno vsebino imata članka »Zakaj se smejemo onim v sosedni vasi« in »Praznovanje ob otroški zibelki.« O zdravih načelih govorita spisa »Vzgojne pravice starev« in »Materializem — vzrok verske in narodne propasti«. Če omenim še, da ima koledar poleg mnogih drugih prispevkov, ki tukaj niso naštet, tudi obilico lepih slik, sem vsaj za silo označil njegovo vrednost in pomen.

Leposlovni knjigi

Druga knjiga je CVETJE V VIHARJU, izvirna povest iz zadnje vojne. Pisateljica Zorka Piščančeva ima nedvomno pripovedni dar. V tej povesti nam slika usodo dveh slovenskih družin med vojno, a iz pripovedovanja odseva usoda vsega slovenskega naroda v tistih viharjih, negotovih, zmedenih in mračnih letih, ko je bil na tehtnici že sam goli narodni obstanek. Pozorišče dejanja je pokrajina od Kvarnera do Furlanije, čas je vojna. Osebe so črtane živo, dejanje teče in se razvija sunkovito, čisto čisto primerno. Ob branju se človeku zbuja spomini na marsikatero lastno doživetje. Dva ali trije prizori spadajo med najmočnejše strani, kar jih je bilo na Slovenskem napisanih z motivi in problematiko iz zadnje vojne. Dobro de človeku, ki pozna neuzitno literarno žuganje, objavljeno v povojnih letih, da mora ob tej povesti priznati, da se tudi o takih dogodkih dá pisati z ideali v srcu in s stremljenjem po lepoti. Tudi tista neuničljiva volja do življenja, ki izvenjani na koncu povesti ob snidenju dveh mladih ljudi, ki sta prestala vse težave in nevarnosti, in trdna vera, da ima vsaka žrtev svoj smisel in da nobena solza ni bila prelita zastonj, kot pravi Cankar, tudi ti dve temeljni ideji te knjige je danes treba poudariti bolj kot kdaj prej.

V tretji knjigi »SMREKOV VRŠICEK« so ponatisnjene tri črtice pokojnega Venceslava Beleta, ki je bil, kot izvemo iz življenjepisa na koncu knjige, prvi urednik izdaj Goriške Mohorjeve družbe. Ni pa knjiga izraz piete do pisatelja. Preberil in sodi! Videl boš, da so tri sočne zgodbe, vzete naravnost iz življenja, napisane po neposrednem opazovanju, realistično. Bele bi bil v drugačnih razmerah gotovo postal močan in veder ljudski pisatelj; obžalovati je, da se ni mogel poglobiti in razviti v velikega umetnika, za kar je imel sposobnost, kot dokazujejo prav te črtice. Knjigi je dodan kratek življenjepis pisateljev.

Ivan Obl.

Kako bo z novimi kardinali

Poseben članek lista »Osservatore Romano« piše o bodočem konzistoriju, na katerem bo papež imenoval novih 24 kardinalov in s tem dopolnil prazna mesta v kardinalskem zboru. Pri tej priliki bodo spet uporabili staro navado, da novim kardinalom da kardinalsko kapo, biret, poglavar države, v kateri so kot zastopniki papeža vršili svojo diplomatsko službo. Tako bo papeški poslanik Cicognani v Španiji dobil biret od poglavarja Španije, Roncalli, nuncij v Parizu, iz rok predsednika francoske republike, nuncij v Italiji, msgr. Borgongini Duca, pa iz rok predsednika italijanske republike, Einaudija. Drugi kardinali, razen dveh, pa se bodo zbrali v Rimu. Te dni se je že posebej poudarilo, da ostane kljub temu, da verjetno ne prideta v Rim, kardinala msgr. Stepinac, zagrebški nadškof, ter msgr. Wyzninsky, primas Poljske, ki verjetno tudi ne bo mogel priti v Rim. Imenovanje teh dveh prelatoev je vzbudilo po vsem svetu odobravanje in priznanje.

M. Spötl

Božično pričakovanje

Trenutek najlepši
nebo pričakuje —
z duhovi vasuje
in hvalnice snuje
za tiho polnoč...

Čez pota nebesna
Skrivnost se razpleta,
od vekov spočeta,
vsa tiha in sveta
božična skrivnost...

In zvezde vse jasne
o njej šepetajo,
s krilatci kramlajo,
se zemlji smehljajo
to blaženo noč...

Prisluhnete, srca,
v viharje pognana:
Nocoj vam bo dana,
v rešenje poslana
iz raja pomoč...

Ljubka Sorli

EVANGELIJ SV. NOČI

Poznamo ga, poln je svetega veselja in tudi nam poje v dušo: Oznanjam vam veliko veselje! Tista, tako težko pričakovana sveta noč je prišla, po kateri so hrepeneli pretrki in pravični Stare Zaveze kakor hrepeni nočna straža po jutru ali suha zemlja po rosi. Uresničena je vroča želja preroka: »Rosite nebesa od zgoraj in oblaki dežujete Pravičnega« (Iz 45,8). Srečna noč, ki je videla vso polnost božje ljubezni, čudežev božjega usmiljenja, uresničitev stoletnega hrepenenja. O srečna tista noč, ko sta se nebo in zemlja približala, noč, ki pomeni začetek našega vstajenja k novemu življenju, življenju milosti in zveze z Bogom.

Kdo na to sveto noč ne razmišlja sreče pastircev, katere je iz spanja zadržala angelova beseda in množica nebeške vojske. Hiteli so k jaslicam, gledali malo Detece, molili v njem Boga samega, Sina božjega, Sina Marijinega, našega in svojega Odrašenika. Koliko vere so imeli ti preprosti pastirji! Jo imamo tudi mi na to sveto noč, imamo tudi mi ono hrepenenje po gledanju Sina božjega?

Stopimo k jaslicam, prav blizu pastircev in jih opazujemo ter posnemajmo. Našo dušo pustimo tam pri jaslicah, da bo občutila veličino svete noči, saj je zanjo ta sveta noč prišla. S čustvom veselja, s solzami hvaležnosti in spokojnosti, s hrepenenjem po drugačnem, boljšem življenju molimo božje Detece, pravega Boga!

Rojen vam je danes Zveličar... Veliko oznanilo, ki se ponavlja leto za letom, pa ga ne slišijo vsi, tudi tisti ne, ki ga s svojimi ušesi slišijo, a s srcem ne dojemajo. Saj vse v štalici kliče in oznanja božjo ljubezen: »Kličejo jaslice, kliče votlina, kličejo solze in kličejo plečnice«, pravi sveti Bernard. Slišimo to pesem božje ljubezni, človeškim ušesom tako tujo pesem, ki jo je apostol zapisal takole: »Zaradi vas je postal ubog, dasi je bil bogat, da bi po njegovem uboštvi vi obogateli« (2 Kor 8,9).

Ljubezen se plačuje z ljubeznijo. Bog je prišel k nam, da bi mi šli k njemu, pot k Bogu pa je ljubezen. Samo po ljubezni se združimo z Njim. Samo v ljubezni ga posedujemo. »Bog je ljubezen: in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem« (1 Jan 4,16). Ljubezen ne čustvo, ne ljubezen v besedah, marveč ljubezen v dejanju: »Otroci moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici« (1 Jan 3,18).

Naša ljubezen velja te dni samo Njemu, ki je naš Odrašenik postal, pa tudi onim, ki so nam po Njem postali bratje. Smo pred jaslicami, ki je »prvi med mnogimi brati« in ki je dal novo zapoved, da se »ljubimo med seboj, kakor je on nas ljubil« (Jn 13,34). Tu je človeško bratstvo, tu je šola ljubezni, katera bi morala vladati svet. Ljubezen do bližnjega ne sme biti drugo kot izraz naše velike ljubezni do Boga!

Sveta božična noč... Koliko spominov se vzbuja v duši ob tej sveti noči. Spomini so sladki, a še slajša je resnica svete noči, katero moramo spoznati v vsej globini. Resnica, katere danes ne priznajo toliko, ker nečije ljubezni, marveč mislijo na sovraštvo. Dvoje besedi: ljubezen in sovraštvo, ki razdvajata svet v dva tabora, ljubezen, ki povezuje duše med seboj in z Bogom, sovraštvo, ki uničuje mir v dušah in uničuje telesa ljudi. Kako strašno je v sveti noči misliti na to razdvojenost, na sovraštvo prenekaterih do Boga, do bližnjega, do slehernega, ki drugače misli, dela in sodi o sebi in drugih, o svojem končnem cilju in hrepenenju. Sovraštvo, ki silo dela ne božjemu kraljestvu, marveč kraljestvu satanovemu!

Svetonočna milost, mir in ljubezen naj se razgrne preko slovenske zemlje. Kako je je potrebna ta sveta naša zemlja, prepojena z bratsko krvjo, prelita zaradi sovraštva do Boga in bližnjega. Naj naše zvesto pričevanje božji ljubezni izbriše ta madež z naše zemlje!

BOŽIČ V TRŽAŠKEM BREGU

V tržaški okolici, n. pr. v Dolini pri Trstu, so imeli lepo navado, ki se je v trdnih kmečkih družinah ohranila še v današnje dni, da je na sveti večer »Božič metal«, metal razne dobrote in obdaroval otroke. Otroci so že ves advent govorili o tem, nestrpnost pričakovali božičnega večera in si živo predstavljali, kako bodo skozi dimnik in kamin na ognjišče leteli darovi: slaščice, igrače, zvezki in svinčniki, kaka mašna knjižica in tudi kaj drugega. Na sveti večer so se zato že s prvim mrakom zgnatli okrog ognjišča v sobi, se pridno držali matere, nihče se ni maral odtegniti, da bi »Božiča« ne zamudil in bil prikrajšan pri darovih. Marsikak maleček je nešteto dvignil oči proti kaminu in skrbno prisluhnul, ali ni »Božiča« nemara že zunaj na strehi pripravljen, da začne »metati«. Bilo je namreč tako, da so tam, kjer je bilo mogoče priti na streho do dimnika, stari bili zgovorjeni s sosedovimi, da je kdo od njih ob določeni uri ali na dano znamenje splezal na streho in skozi dimnik v imenu »Božiča« vrgel darove na ognjišče.

Na božični večer je mati gospodinja skuhala tudi posebno, obredno jed. Na mizo so prišli »verzotia« (ohrovt), »bakalā« (polenovka), pri premožnejših rižot s »kapa-rocolia« (drobnimi morskimi školjkami),

pri ribičih seveda riba »pasera«. Seveda tudi »fritolova« (faneljev) ni smelo manjkati. Zato so ponekod, n. pr. na Opčinah, otroci prav pridno hodili k zornicam, kajti po stari navadi je vsak otrok imel pravico do toliko faneljev, kolikorkrat je bil pri zornicah. V številnejših družinah so zato matere morale naevreti cele brente faneljev. Vse to se je pripravljalo na sveti večer, vendar je pa pozornost bila usmerjena k »Božiču«, ki se bo vsak čas pojavil na strehi. Čim je mati gospodinja pričela pospravljati ognjišče, bilo je navadno to že pred večerjo, včas pa tudi po njej. Je bilo to otrokom znamenje, da je »Božič« že na strehi. Bliskoma so poskakali še po vročem ognjišču ter urno začeli glasno moliti. Zmolili so en očenaš, dva, tri, tudi več. Vmes so glasno kričali, da bi jih »Božič« gotovo slišal, in prosili: »Božič, vrzi, vrzi kaj! Smo pridni, pridni!« In glej, kar nenadoma so skozi kamin pričeli leteti orehi, jabolka, pomaranče, peresa, svinčniki, zvezki, tudi kaka lepo zavita mašna knjižica, kos kake obleke itd. To je bil lov, vik in hrušč po ognjišču! Če je bilo veliko enake robe, so si jo otroci morali bratsko razdeliti, za kake važnejše predmete sta pa odločila oče in mati, čigavo je. Na kmetih je vsak otrok kaj dobil. Odrasli navadno ne.

Zarečih obrazov je družina prisledla k obredni večerji. Vse je bilo bolj slovesno kot druge, celo prazniške dni. Zakaj po večerji so tudi zapeli. Zlasti je bila priljubljena:

»Je ura dvanajst odbila.
Gor vstanite, vsi ljudje,
Devica je rodila
Izveličarja nocoj!
Nocoj to sveto noč
Bog daje nam pomoč.
Zdaj pa smo lahko veseli,
veseli bomo peli,

ker je Jezus rojen.
Vstanite in pejte v Betlehem!
Jaz tudi preč' tja grem,
gledat čudne reči!
Moje srce gori.
Zdaj pa smo lahko veseli,
veseli bomo peli,
ker je Jezus rojen.«

Zelo mila je bila tudi pesem:

»O srečne, srečne jaslice
in srečna slama posteljica!
Še srečnejši vi,
pastirčki, ste,
ste vidli Jezusa.«

Drugi zopet so peli znano:

»Ob zori noč vesela,
lepa kakor dan,
ta nam bo odvzela
vse težave v stran.

Tam štalca stoji,
se močno svetli,
iz nebes je ta luč,
ki sveti to noč.«

Medtem ko so družine po domovih tako pele, so se zunaj že oglašali možnarji. To je bilo pokanje, da je bilo kaj. V stolpih so se zazibali zvonovi in posneli božično pesem čez plan, tja dol med vinograde in zelene oljke, tja dol na morje, slovensko morje, ki je to noč imelo še poseben lesk.

(Iz knjige dr. Turnška
Od morja do Triglava)

Kristjani v državi Izrael in vprašanje varstva svetih krajev

Vprašanje Svetih mest je za vso krščansko javnost še vedno pereče vprašanje. UN (United Nations — Združeni narodi) ali boljši naslov zanje bi bil »Potapljaljoča se Noetova barka«, so se z ozirom na poziv svetega očeta, na generalni seji 9. dec. 1949 zavzeli za to vprašanje ter predlagali internacionalizacijo mesta Jeruzalema in bližnje okolice. Odločitev je bila sprejeta z večino glasov: 38 držav za, 14 proti in 7 držav se je zdržalo glasovanja. Sklep se je nanašal na že 29. nov. 1947 sklenjeno odločitev, da se Jeruzalem in bližnja okolica s posebnim statutom loči od ostalega palestinskega ozemlja ter kot tako pride pod posebno varstvo Združenih narodov. Kmalu nato so določili meje izvzetega ozemlja ter določili posebni zaupni svet, da izdela posebne zakone za Jeruzalem. S tem se je zdelo, da so Združeni narodi pomirili ves krščanski svet. Pa vendar do dejanske izvršitve statuta ni prišlo zaradi sprejema in priznanja države Izrael v UN. Kmalu so se pokazale posledice. Pri glasovanju 4. aprila 1950 sta se USA in Velika Britanija zdržali glasovanja, kar je praktično pomenilo odklonitev načrta. Seveda, glavni nasprotniki internacionalizacije mesta Jeruzalema, za katero se je s posebnim pozivom izrekel tudi sveti oče, sta bili državi Izraela in Jordanija. Izrael je takoj proglasil Jeruzalem za svoje glavno mesto, ter iz Tel Aviva prestavil nekaj svojih važnejših ministrstev v Sveto mesto. Tako je svet Združenih narodov bil prisiljen, da odloži to vprašanje ter je na svoji seji dne 14. jun. 1950 sklenil prepustiti ves prepis razsodbi generalne seje UN enkrat v bodočnosti.

SVETI KRAJI IN Z.N.

Trenutni položaj in problem varstva Svetih krajev je vsestransko nezadovoljiv, kar kaže, da ZN nima zadostne moči uveljaviti svoj sklep, ki so ga z absolutno večino izglasovale države dne 9. decembra 1949. Država Izrael se sklicuje na ljudstvo, ki baje ne želi internacionalizacije mesta, a pri tem pozablja, da demokratična načela od nje zahtevajo, da se podvrže sklepu večine ZN, kateri sama pripada. Če bodo znali pravilno rešiti to vprašanje, bo s tem rešena ne samo varnost Svetih mest ampak tudi bodočnost krščanstva v Sveti deželi, v nasprotnem slučaju pa kristjanom ne preostane drugega, kakor da se izselijo iz Jeruzalema. Jeruzalemski patriarh bo s tem ostal pastir brez črede, kustodia Svete dežele frančiškanov in drugih redov pa generalni štab brez podložnikov in vojakov. Nihče ne bo mogel 110.000 Judom, ki danes zavzemajo tri četrtine mesta preprečiti, da si čez čas polastijo vse mesto, kar bi pomenilo uničenje Svetih krajev, ki imajo svojo visoko zgodovinsko važnost in tako bi zadali smrtni udarec središču krščanstva v Sveti deželi.

Vendar je bilo stanje kristjanov v Palestini že pred zadnjimi dogodki zelo dvomljivo. Po zadnjem štetju, ki so ga izvedle angleške zasedbene oblasti 1947 je bilo samo 7,4% kristjanov. Od vseh prebivalcev

1.925.000 je le 140.000 kristjanov, ki so pa medseboj razdeljeni. Katoliška Cerkev je v manjšini in šteje 45.000 vernikov, poleg tega jo nekoliko slabijo majhni nesporezumi med zapadnimi in vzhodnimi katoličani. Najmočnejšo krščansko skupino tvorijo grško-ortodoksna cerkev, ki pa zelo trpi na ugledu zaradi preprirov med svojimi arabskimi verniki in grškim cerkvenim vodstvom. Med vojno nevihto so vse cerkve utrpeli veliko duhovno in materialno škodo. Kristjani so v boju med Arabci in Judi enoglasno stali na strani Arabcev, kajti sami se čutijo za Arabce, ki jim judovsko javno in skrito priseljevanje ne gre v račun.

NOVA DRŽAVA IZRAEL

V arabsko nesrečo je vojska potegnila tudi kristjane. Med približno 800.000 arabskih beguncev, ki so iz strahu pred judovskim terorjem zapustili svoje domove, je bilo približno 80.000 kristjanov, od teh skoraj polovica katoličanov. Z ozirom na majhno ozemlje lahko govorimo o pravem preseljevanju narodov ter za popolno spreminitev položaja za kristjane. Na ozemlju, ki ga danes poseduje država Izrael, je bilo pred masovnim begom 80.000 kristjanov, a sedaj jih je samo še 36.000. V grško-katoliški škofiji Haifa so morali nedavno zapreti 13 cerkev, ker ni več vernikov.

Kako pa je s preostalimi kristjani v novi državi? Marsikdo je upal, da se bo položaj z novo silo na Vzhodu za kristjane zboljšal. Upali so, da bodo v Zionističnem gibanju dobili zaveznike proti mohamedancem, ki so jih v svoji 13 stoletni zgodovini vendarle več ali manj stiskali. Toda prišlo je razočaranje... Izraelska vlada se kaže vedno manj naklonjena vsemu kar je krščansko. Zionistični in novonaseljeni Judje so vse skozi materialistično usmerjeni in se lahko trdi, da je 70% vsega judovskega prebivalstva praktično pogansko. Tudi voditelji so zaradi svoje skrajno levičarsko liberalne vzgoje popolnoma areligiozni.

KRISTJANI V NOvem POLOŽAJU

Celoten položaj je jako nezadovoljiv, pa s tem ni rečeno, da vlada ne daje popolne svobode veroizpovedi krščanskim občinam ali da jih preganja. Ne: a država jim je z nekaterimi zakoni presekala dovodne kanale, tako da morajo same po sebi počasi umreti. V Palestini delujejo številne tuje verske organizacije, za katere je nemogoče, da bi dobili dovolj domačih poklicev, ki bi lahko oskrbovali neštevilne šole, sirišča in karitative ustanove. Navezani so na pomoč ter neprestani dotok iz zunanjega sveta Evrope in Amerike, katerim pa sedanja vlada nerada izdaja vstopne vize. Šole se bodo lahko obdržale le, če jih bodo obiskovali tudi judovski otroci, toda konservativni religiozni blok izvaja oster pritisk na vlado, da prepove judovskim otrokom obiskovati takšne šole. Država seveda tega ne bo storila, pač pa kakor hitro bo sezidala sama dovolj šol, potem je življenje katoliških učnih naprav samo po

Prispevajte za „Katoliški dom“!

sebi onemogočeno, ker ne bo učencev. Katoliški karitativni zavodi so tudi v veliki nevarnosti zaradi stremljenja socialistično usmerjene oblasti, ki hoče vso dobrodelnost centralizirati v svojih rokah.

Ali se bodo mogli kristjani sploh še obdržati v državi Izrael, kajti njihovo število se je vsled vojske in z arabskim begom znatno zmanjšalo. UN je 11. dec. 1948 sklenila, naj bi se arabski begunci vrnili na svoje domove: vendar brez uspeha. Priseljevanje Judov je vedno močnejše, ker je izraelski parlament izdal poziv na Jude vsega sveta, naj se povrnejo v obljubljeno deželo svojih očetov. V Izraelu je sedaj že 1.200.000 Judov ter imajo namen sprejeti še nadaljnjih 700.000. Mesečno pride približno 16.000 priseljencev, ki zasedejo vsak kotiček v novi državi, ki so ga zapustili Arabci.

Judovska propaganda in navidezna naklonjenost vlade do Cerkve ne more od pomoči nevarnosti. Nujno bodo zamrli Sveti kraji na ozemlju nove države, ker ne bo več kristjanov. Edina garancija bi bila z internacionalizacijo mesta Jeruzalema, ki bi čuvala ozemlje po katerem je nekoč hodil in živel naš Zveličar. Sveti oče se je nešteto krat z vso energijo zavzel za pravilno rešitev tega vprašanja ter v svojih poslanicah pozival vse krščanski svet, da brani krščanstvo in Svete kraje v Palestini. Nobenemu kristjanu še manj pa katoličanu ne more biti vseeno kakšna bo usoda Cerkve v deželi v kateri se je za nas učlo-večil, delal, trpel in umrl Bog.

Skrajšano iz »Stimmen der Zeit«
Fr. I. F.

Svojo domovino v njenem bogatem ljudskem izročilu boste spoznali v znamenitem narodopisnem delu prof. dr. Metoda Turnška, v knjigi »OD MORJA DO TRIGLAVA«. Prvi del, ki obsega Istro, Tržaško in Gorisko, je že izšel. Knjigo s 112 stranmi besedila krasi 24 strani ilustracij ter 4 umetniške priloge tržaških slikarjev A. Sirk, A. Černigoja, L. Spacala in B. Groma. Dobi se po knjigarnah v Trstu, Gorici in Sestlanu. Stane 600 lir.

† Joža Lovrenčič - v grobu

»Jaz bi rad radežih rož,
jaz bi rožmarina rad...«

sti mladinskih iz severnih književnosti (Svenson), in onega tihega, skromnega literarno-vzgojnega dela ob »Mentorju«, kakršnega po njem do danes še ni imel noben slovenski mladinski list.

In kdo bi si upal vreči kamen na njegovo ljubezen do domovine? Doma ni mogel, zato je delal za svoj narod ob Soči v središču Slovenije. A vsak čas je bil v mislih med svojimi. Z njimi je hrepenel po svobodi, zato je dobro vedel, kaj so njegovi rojaki pričakovali od nove Jugoslavije. Nekega nestrpnega so pred dvema leti, ob izidu Lovrenčičevega »Duhovina«, ki je izšel v svobodnem Trstu pod imenom *Jern Volčič*, zbadli verzi, ki jih je pesnik položil na ustnice 90-letnemu tomajskemu sodniku:

»Veste, zdaj pa bi res prav rad Metuzalema posekal, kar se tiče starosti,
da z delom bi ljubezen kazal dvema —
Sloveniji zedinjeni in novi Jugoslaviji!«

O rdečih rožah in rožmarinu se je v starih, dobrih časih igrivo zasanjala mladost 15-letnega tretješolca v Gorici. Bila je to prva objavljena pesem Joža Lovrenčiča. Ob njej se je povezovalo življenjsko prijateljstvo med Jožo in tedanjim kaplanom Vinkom Vodopivecem. Na perutih čudovito skladnega napeva si je pesem o rdečih rožah osvojila prostor in čas. Postala je narodna in preroško nakazala umetniško pot, po kateri sta delala in živela oba za svoj narod. Sredi letošnjega poletja nas je zapustil Vinko, na pragu zime mu je nepričakovano sledil prijatelj — Joža.

Niso še minila tri leta, ko je ob 60-letnici dr. Joža Lovrenčiča prinesel »Katoliški glas« toplo in pravično oznako njegovega dela. Bil pa je to tedaj edini tak odmev v tisku življenjskega jubileja kulturnega delavca, ki je za svoje plemenito darovanje sil narodu žel v »svobodno domovino« manj kot nehvaležnost, *prezir in preganjanje*. Zato, ker je v urah največje narodne stiske prišel na prvi klic goriske zemlje domov ustanovljat slovensko šolo, ki se je po osvoboditvi razrasla v to, kar imamo danes... Zato, ker je vedno odkrito izpovedoval slovensko in krščansko prepričanje, so ga huje kot zločinca leto dni ubijali po zaporih in ga končno obsodili na prisilno delo... V imenu naroda, za katerega je delal, so mu odvzeli državljanske pravice, za 30-letno profesorsko službovanje niso dali izčrpanemu in bolnemu niti dinarja pokojnine... Šele zadnje mesece so mu naklonili miloščino za starce, ki ga je končno izenačila z zadnjim beračem v državi.

O Lovrenčiču nisi po vojni v kulturni ljubljani ne slišal ne čital besedice. Še tedaj, ko so si razni neznatneži zapisovali o slovenski besedi ob Soči, okoli Tolmina in Kobarida odkrivali Ameriko, so si pri tem tiščali oči in ušesa, da bi ne videli Lovrenčičevega Kreda in da bi jim ne bilo treba omenjati imena, ki ga je janjubovstvo že leta 1945 izbrisalo iz vrst slovenskih kulturnih delavcev.

Od takrat pa prav do smrti je trajalo to poniževanje umetnikov, še več — *človeške osebnosti*. In »zvesti drugi starih dni«, ki so se še komaj pred mesecem širokoustili o kulturni svobodi, ki je menda v Španiji ni, so po vrsti sklanjali glave in skomigali z rameni nad trpljenjem nekdanjega prijatelja Joža. Ko bi človek ne slišal in ne bral, kaj se dogaja v domovini, bi se mi ob tragediji Lovrenčiča umetnika in človeka moralo razodeti spoznanje, koliki ironiji, kako burkastemu paradoksu je bil pred nedavnim priča svobodni svet na zasedanju UNESCO v Parizu.

Tako plačuje domovina človeka, ki je skoro pol stoletja z nesebično ljubeznijo na najrazličnejših duhovnih popriščih delal za narod.

Lovrenčičeva pesem bo v zakladnici naše lirike ostala vogelni kamen in njegovo ime bo veliko dalj in trdnje kljubovalo zobu časa, kot si je morda predstavljal kdo tudi med nami. A Lovrenčičeva pesem je še drugačna. Kasnejše njegove epske pripovedi so bardski spevi, po snovi in snovanju najbližje ljudskemu pesniškemu geniju. »Gorske pravljice« so dragocena zbirka narodnega blaga. Iz najožjega goriskega in kotarskega domačijstva raste njegova proza. Naravnost biseri so Lovrenčičeve pravljice za mladino (Pastir z belo ptico, Tiho življenje). Doslej še vedno najtemeljitejši in najboljše so njegove razprave o večeršnjem kulturnem življenju na Goriskem, saj je bil Lovrenčič najboljši poznavalec goriske kulturne preteklosti. Njegova »Zgodovina slovenske besede v Posočju«, ki jo je pripravljaval vse svoje življenje, pa je kljub pereči potrebi po takem delu še danes v rokopisu. In pozabiti ne smemo Lovrenčičevih prevodov, zla-

V zedinjeno Slovenijo, v novo Jugoslavijo je veroval Lovrenčič s slehernim primorskim Slovincem, pričakoval od nje zedinjenja in svobode, po kateri je hrepenel v najtežjem preganjanju. In v tej ljubezni Lovrenčič ni držal križem rok: vse njegovo življenje je vodila le misel na delo za njegove rojake. Neumorno se je pripravljal, da bo v največji potrebi priskočil Gorški na pomoč. A ko je nad Sočo zažarelo rdeče sonce svobode, so mu s tem, da so njegovo ljubezen in zvestobo obsodili kot izdajstvo, pljunili v obraz, a ga nato z načrtnim preziranjem pobijali na tla, dokler se ni mož v letih, ko bi lahko še najplodneje služil narodu, zgrudil v smrt... Bog je bil dober in je prikrajšal dneve trpljenja pravičniku, prav kot si je sam napovedal:

»Zadnji dan — vzdih, hrepenenje:
ostani, življenje!« —
Bog je dober in ga sklene.«

Joža Lovrenčiča ni več. Ostal bo spomin nanj in naša vera v končno zmago Pravice.

Herod Veliki - kralj judovski

V sv. pismu beremo, da se je rodil naš božji Zveličar pod kraljem Herodom. Ta kralj je bil, ki je stregel božjemu Detetu po življenju in ki je dal pomoriti nedolžne betlehemske otročiče. Mnogim se zdi to Herodovo ravnanje preveč nečloveško, da bi bilo verjetno, toda kdor pozna zgodovino tega kralja, ta ve, da je bil betlehemskega umora le eden izmed neštetihih zločinov, ki jih je Herod v svojem 40-letnem vladanju izvršil.

Skoro vse novice o Herodovem življenju imamo od judovskega zgodovinarja Jožefa Flavija, ki se je kot judovski častnik udeležil judovske vojne ter bil priča žalostnega konca jeruzalemskega mesta (l. 70. po Kr. r.).

Kaj pravi torej zgodovina o kralju Herodu?

Herod Veliki, tako ga namreč imenuje zgodovina, je bil sin Idumejca Antipatra in Arabke Kipros. Po veri je bil sicer jud, a ne po krvi, kajti Idumejci so sprejeli judovsko vero komaj 110 let pred Kristusovim rojstvom pod Hasmonejcem Janezom Hirkonom, ki jih je prisilil sprejeti judovsko obrezo. Pravi judje so imeli Idumejce za poltane (bastarde) ter so jih iz srca zaničevali. Tudi Herodovo grško ime (Heroides), ki pomeni po naše potomca herojev (junakov), dokazuje, kako malo judovskega duha so imeli njegovi starši.

Po svojem značaju je bil Herod častilakomen, oblasten, razkošen, krut in naravnost krvočlen. Bil je zvest pristaša Rima, pa ne iz ljubezni, ampak iz hladnega preračunavanja. Med zastopniki Rima je držal vedno za močnejšega. V začetku se je navduševal za Julija Cezarja; ko je ta padel, se je oklenil njegovega morilca Kasija. Od Kasija je prešel na njegovega sovražnika Antonija in po Antonijevem padcu se je oprijel njegovega tekmeča Oktavijana (Avgusta), kateremu je do smrti zvest ostal.

Za kralja je bil Herod imenovan l. 40 pred Kr. rojstvom in sicer s privolenjem Antonija in Oktavijana; in v spremstvu teh dveh se je podal po imenovanju na Kapitol, kjer je daroval Kapitolinskemu Jupiteru obredno zahvalno daritev. Z istimi čustvi je stopil pozneje v jeruzalemski tempelj ter s tem dokazal svojo versko indiferentnost. Na vere je gledal le kot na nekaj družabni pojav, s katerim je treba na političnem polju dobro računati.

To njegovo stališče ga je zadržalo, da ni skoraj nikoli žalil judov v njihovem verskem čustvovanju. Judom je celo popolnoma prenovil jeruzalemski tempelj, ki je postal eden izmed najslavnejših spomenikov v rimskem imperiju. Tega ni seveda napravil iz ljubezni do Judov ali iz spoštovanja do judovske vere, ampak predvsem zato, da bi potolažil sovražno razpoloženje svojih podanikov in iz svoje strasti do veličastnih zgradb. Kajti istočasno je gradil tudi poganske templje v čast rimske boginje in božanskega Avgusta v Samariji, Cezareji in drugod.

Herodov dvor v Jeruzalemu ni bil nič manj poganski kot ostali dvori na Vzhodu ter je mnoge po svoji pokvarjenosti celo prekašal.

Judovsko ljudstvo je Heroda iz srca sovražilo ne samo kot tujca, ampak tudi zaradi tega, ker mu je nalagal težke davke, s katerimi je gradil razne potrebne in nepotrebne zgradbe ter vzdrževal svoj razkošni dvor. Herod je vedel dobro, da ga ljudstvo sovraži in da se veseli vsake nesreče v njegovi družini, toda na vse to

sovrastvo je odgovarjal z vedno večjo brezobzirnostjo, strogostjo in krutostjo.

Herod je bil eden najkrutejših kraljev, ki jih pozna zgodovina. Da ne pretiravamo, eva vam nekaj njegovih okrutnosti.

Ko je l. 37. pred Kr. osvojil s pomočjo rimskih legij Jeruzalem, je dal usmrtiti 45 pristašev svojega nasprotnika Antigona in mnogo članov najvišjega judovskega sodišča (sinedrija).

Leta 35. je dal utopiti v Jerihi v nekem ribniku svojega 17-letnega svaka Aristobula, ki ga je bil malo prej izbral za velikega duhovnika in ki je bil brat njegove najbolj ljubljene žene Marijanne.

Leta 34. je dal usmrtiti svojega strica Jožefa, ki je bil obenem tudi njegov svak, ker je bil poročen z njegovo sestro Salomo.

Leta 29. je umoril iz ljubosumnosti svojo najdražjo ženo Marijanno. Komaj je to napravil, je od žalosti skoro zorel ter ukazal služabnikom, da morajo na ves glas klicati rajnko, kot bi bila še vedno pri življenju. Toda že nekaj mesecev potem je dal umoriti še mater umorjene žene.

Od žene Marijanne je imel več sinov in dva od teh, Aleksandra in Aristobula, je poslal v odgojo v Rim, kjer sta bila sprejeta celo na Avgustov dvor. Toda ko sta se vrnila v Jeruzalem, ju je dal Herod umoriti, akoravno je sam cesar Avgust posredoval, da bi ju rešil. Takrat se je Avgust, uporabljač besedno igro, baje izrazil, da je bolj varno biti Herodov prašič (his) kot njegov sin (hiós). Prašičev Herod ni kralj, pač pa svoje otroke.

Obenem z Aristobulom in Aleksandrom je dal pomoriti kakih 300 častnikov, ki jih je obtožil, da so bili njuni pristaši.

Kako dobro leto pred svojo smrtjo je dal pomoriti, kakor nam poroča evangelist Matej (2,16) betlehemske otročiče. O tem Herodovem zločinu nam judovski zgodovinar Jožef Flavij sicer ne poroča, vendar nimamo nobenega razloga, da bi dvomili o resničnosti evangelistovega poročila. Predvsem odgovarja betlehemskega umora povsem Herodovi okrutnosti in njegovemu stalnemu strahu za prestol. Poleg tega je bilo Herodovih zločinov toliko, da je Jožef Flavij omenil le najvažnejše izmed njih. Umor tistih par desetih pastirskih otrok je bilo za judovskega zgodovinarja spričo neštetihih drugih zločinov tako malenkostna zadeva, da se mu ni zdelo vredno, da bi jo omenil.

Brezsrčnost Herodova je bila tako nenasitna, da je pet dni pred smrtjo ukazal umoriti svojega prvorojenca Antipatra, ki ga je bil določil za svojega naslednika. Te smrti se je tako razveselil, da se je pri vsej svoji boleznini čutil nekako olajšanega.

A še v zadnjih trenutkih svojega življenja je hotel ostati zvest vseh svojih dotedanjih krvočlenosti. Ker je dobro vedel, da bo sprožila njegova smrt splošno veselje med njegovimi podaniki in da ne bo nikogar, ki bi potočil za njim le eno solzo, si je izmislil naravnost sadiščno maševanje. Ukazal je namreč poklicati v Jeriho, kjer je ležal težko bolan, razne imenitne Jude. Te je dal zapreti v konjsko dirkališče, svojim služabnikom pa je ukazal, da jih morajo takoj po njegovi smrti pomoriti, da bi vsaj bližnji sorodniki teh žrtev jokali ob njegovi smrti.

Herod je umrl po nekaj mesecih groznih bolečin v mestu Jerihi, kamor se je bil dal pred smrtjo prenesti. Umrl je v starosti 70 let in sicer v zadnjih dneh meseca marca ali v prvih dneh meseca aprila l. 750 po ustanovitvi Rima. Takrat je imelo božje Dete kako poldrugo leto.

Ali živimo po veri in iz vere?

Statistika nam pravi, da je katoličanov skoro 400 milijonov. Misijonarji nam dopovedujejo, da je še vsaj petkrat toliko poganov in da je torej še daleč do cilja, ki ga je postavil Gospod, ko naj bi bil na svetu en hlev in en Pastir. Pa če natančneje premislimo, bomo našli, da je tudi med 400 milijoni katoličanov le premnogo plevela. Kakšna bi bila statistika, če bi skušali štetiti one katoličane, ki žive resnično po veri? Koliko milijonov jih je, ki se za življenje po veri sploh ne brigajo več? Kako veliko število je onih, ki žive neko dvojno življenje — malo po veri malo po načelu »oportunitizma«, kakor pač bolj prija za naše složenje življenje! Krščenih in s sv. krstom včlanjenih sv. Cerkve nas je 400 milijonov, a malo jih ostane takih, ki v vsem svojem dejanju in nehanju živijo iz vere. Pač žalostna statistika!

VZROKI NEVERE

Kje pa tičijo vzroki?

Zelo raznovrstni so, glavni vzrok je človekov napuh. Že stoletja traja ta proces razkristjanjevanja. Začel se je pri višjih slojih, polagoma je zajemal vedno širše plasti katoličanov. Celotnega krščanstva je v življenju ljudi, narodov, družbe vedno manj. — Posledice čutimo sami. Priče smo strahotam, kakršnih že dolgo ni bilo med človeštvom.

Srednjeveški kristjan je živel dosti dosledno krščansko življenje. Doma in v cerkvi, v delavnici in na sejnu, pri zabavi in pri delu, v znanosti in umetnosti je skušal živeti po Kristusovem nauku. Ne samo poedinci, ampak ves narod in skupnost evropskih narodov. Ne rečemo s tem, da tudi takrat niso ljudje grešili, toda vsaj greha so se zavedali in se tudi za greh pokorili.

»DVOJNO« ŽIVLJENJE KRISTJANOV

In danes. Koliko nas je med katoličani, ki v enem ali drugem pogledu živimo »dvojno« življenje. Do neke mere spelnjujemo, ali si vsaj prizadevamo, da bi izpolnjevali Kristusov nauk. Priznavamo ga, verujemo vanj. Ko pa je treba nase sprejeti kako žrtev ali breme, da bi izpolnili nauk božjega Sina, se pa umaknemo.

Ali ni pri mnogih tako, kadar je treba priznati veljavo celotnemu Kristusovemu nauku — recimo: v znanosti, v umetnosti, v politiki, v gospodarstvu?

CERKEV SVARI

Šestdeset let že opozarjajo papeži in škofje katoliške vernike in vse narode prav posebno na to, kako je treba Kristusov nauk udeležiti in po njem se ravnati tudi v sodobnem gospodarskem in socialnem življenju. Saj vemo in verujemo, da je Bog dal svoje zapovedi človeškemu rodu zato, da bi po njih vsak človek in ves človeški rod uredil na edino pravilen način svoje odnose do Boga in medsebojne odnose ljudi in narodov. Vemo, da je zapoved ljubezni najpopolnejši socialni zakon.

Cerkev pa božje postave in božji nauk uči, ga razlaga in po njem daje vernikom navodila za resnično krščansko življenje. Ona je v vseh dobah dajala svojim vernikom navodila, kako mora človek živeti, da bo v čimvečji meri izpolnjeval dolžnosti do svojega bližnjega in do družbe. Učila je, kako mora biti družba urejena, da bo izpolnjevala dolžnosti do posameznikov.

Ako ni mogla odpraviti vseh krivic, ki so se ljudstvu godile od strani posvetnih mogočnikov, ker je niso hoteli poslušati, je skušala s svojim zgledom blagodejno vplivati na tedanje gospodarske odnose na področju svojih posestev, kjer je lajšala težave svojih podložnikov z ljudomilim vladanjem in z najrazličnejšimi karitativnimi ustanovami: bolnišnicami, hiralnicami, vzgojevališči za mladino itd.

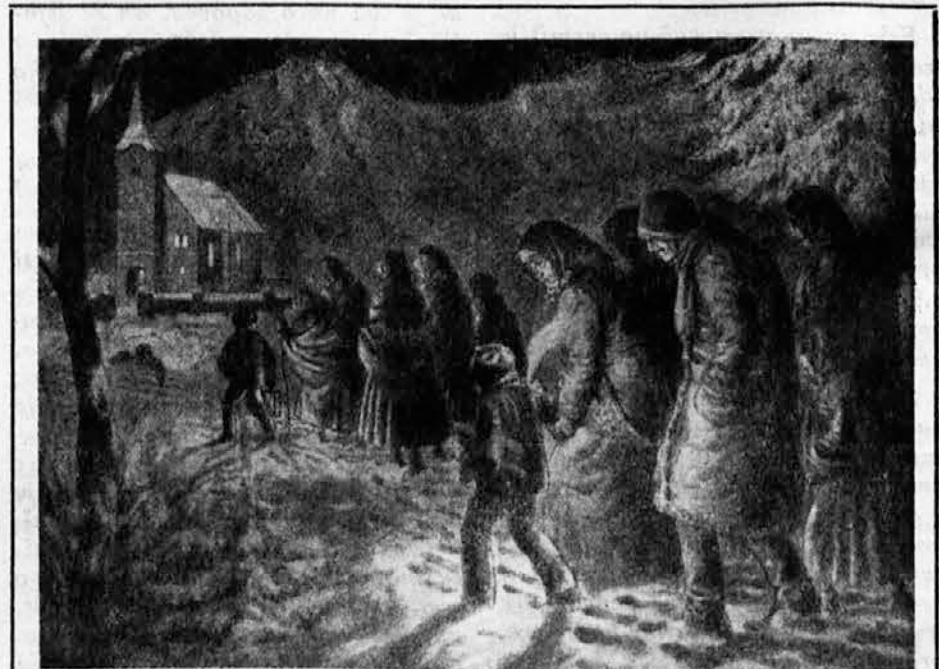
CERKEV UČI

Za sedanjí čas so poglavarji Cerkve od Leona XIII. do Pija XII. jasno razložili celoten socialni nauk, kakršen je utemeljen v božjih zapovedih in v razodetem Kristusovem nauku. Krščanski socialni nauk ni nič drugega kakor navodilo Cerkve, kako je treba celotno krščansko vero ne le teoretično priznavati, ampak prenesti v praktično življenje ljudi, družin, stanov, organiziranih skupin v sklopu človeške družbe. Katoličani smo dobili ravno v zadnjem desetletju natančno navodilo Cerkve, kako je treba urediti vse družbeno življenje, da bo zavladal spet socialni mir med človeštvom.

Cerkev smo dolžni poslušati. Ona je stara, izkušena učiteljica dana človeštvu od samega Stvarnika. Že zaradi njene 2000-letne izkušnje bi ji morali zaupati, da pravo zadene, ko nam kaj priporoča, a ona ima tudi zagotovilo stalne pomoči njene Ustanovitelj, Stvarnika vesoljstva, Bom z Vami vse dni do konca sveta.

Zato nikakor ni umestno nad težkimi socialnimi razmerami sedanje dobe, ki se nahaja na prelomni črti dveh zmotnih socialnih nauk, liberalnega odhajajočega in grozečega komunističnega, tarnati in vzdihovati, ampak treba se je vsem izobraženim katoličanom poglobiti v navodila Cerkve glede gospodarskega in družabnega življenja in si prizadevati za njih izpolnjevanje in udeleževanje v zasebnem in javnem življenju. Ne smelo bi biti med katoliškimi inteligenti nobenega, ki bi ne preštudiral Leonove socialne okrožnice Rerum novarum in one Pija XI. Quadragesimo anno, ki bi se ne zanimal za nagovore socialnega značaja, ki jih ob danih prilikah naslavlja naš sedanji papež Pij XII. ob avdiencah ne le svojim poslušalcem, ampak vsemu svetu.

Cerkev ne uči ničesar, kar bi ne bilo v tesni zvezi z njenim namenom, ki je skrb za širjenje božjega kraljestva na zemlji. Ne daje nobenih navodil, ki bi ne izvirala iz verskih resnic. Tudi njen socialni nauk ima v polni meri značaj takih navodil. Treba ga je le poznati in uvaževati, da katoličani najprej ozdravimo sebe in polagoma tudi nekrščanske socialne razmere v ostalem svetu.

Henrik Smrekar

A. MEDVED:

Sвета noč

Potihnil hrup je, dan ugasnil,
blestijo se le okna koč:
Pozdravljena mi srčno bodi,
skrivnostna, sladka sveta noč.

Na dušo zmučeno mi lega
božanstven mir, tako globok —
nocoj več nisem mož betežen,
nocoj spet nežen sem otrok.

Vsak hipec iz mladosti zlate
pred dušo se mi javi živ...
Ah, en spomin me bolj ko drugi
objema mehek, očarljiv.

Potihnil hrup je, dan ugasnil,
nebo prešinja lune moč:
Pozdravljena mi srčno bodi,
skrivnostna, sladka sveta noč!

KDO JE KRIV

Božično razmišljanje za politike

Na usodni večer 16. decembra leta Gospodovega 1952, ko je tržaška policija pobrala slovensko - italijanske napise v nabrežinski občini, na usodni večer 16. decembra leta Gospodovega 1952, ko je prvič v zgodovini italijanska krščanska demokracija v Nabrežini pravdi strašno udarila slovenski katoliški narod, na usodni večer 16. decembra leta Gospodovega 1952, ko je bila začasno pokopana slovenska svoboda na Tržaškem in je ob nepričakovani novici zakravelo vsako slovensko srce, — sem se zamislil v svojo to našo povojno trnjevo pot in sem prišel do teh misli. Mogoče tudi vi tako mislite in trpite. Potem bo to razmišljanje v oporo in pomoč mnogim.

Božič leta 1952 je za tržaške Slovence žalosten praznik. Začasno izgubljena pravda v Nabrežini ni navadna ponesrečena tožba na sodišču, to je velika nesreča, ki enako zadene slovensko redovnico v zaprem samostanu kakor najbolj razgibane politika. To je zgodovinski dogodek in 16. december črni datum, ki bo šel skozi našo narodno dušo s takim spominom kakor dan usmrtitve bazoviških žrtev! Dokler bo živel zadnji Slovenec na tej krpici svoje zemlje, se bo spominjal dneva bazoviških žrtev. Dokler bo naš človek govoril naš jezik, se bo spominjal na 16. december, ko smo devet dni pred božičem z nabrežinsko pravdo izgubili svojo narodno svobodo.

Velik je ta dogodek in do nebes velika je krivica! Preblizu so nam ti dnevi, da bi mogli mirno pretehtati in doumeti pot navzdol, ki smo jo po sili razmer nastopili. Vse kar smo doslej storili v našo obrambo, je še zdaleka premalo. Ko bodo za nabrežinskimi padali slovenski napisi v Repentabru, v Zgoniku, v Dolini, ko bodo nato treple vse naše kulturne ustanove, ko boš, naše ubogo ljudstvo, spet slišalo svojo materino besedo in pesem samo še v cerkvi, tedaj boste potomci rekli: prav so storili naši predniki, ki so za Božič leta 1952 povedali vsemu svetu, kaj dela italijanska krščanska demokracija s katoliškimi Slovenci na Tržaškem!

Torej kdo je kriv? Vrsta krivcev in grobarjev slovenske svobode je po vsej priliki ta: general Winterton, predsednik Palutan, župan Bartoli, Giornale di Trieste, italijanska demokracija, italijansko socialno gibanje, begunci in ubežniki iz Istre, neznosne gospodarske in verske razmere v coni B, frontaška abstinenca v letih 1945, 1946, 1947, krvavi dnevi jugoslovanske vojske v Trstu leta 1945, — komunizem!

Glejte, kakšna dolga vrsta grobarjev, ki so izkopali v sedmih letih grob slovenski svobodi v Nabrežini. Nekateri izmed teh mnogih grobarjev so se v teh dneh spremenili v črno oblečene pogrebnike in na ves glas jokajo ob grobu lastne žrtve. Ni mogoče pogledati v oči vsem tem mnogim krivcem zgubljene nabrežinske pravde. To bi zmoget le Cankar, on, ki je materino besedo in očetovo zemljo najbolj ljubil. Ustavimo se pri največjih grobarjih in danes najbolj čudnih pogrebnih slovenske svobode.

Leta 1945, 46 in še 47 so tržaški zavezniški oblastniki vabili Slovence, naj pridejo v javne urade, naj sodelujejo z zavezniško upravo. Spominjam se prijatelja sodnika, ki mi je z žalostjo povedal, da se ne more odzvati povabilu, ker Osvobodilna fronta ne pusti in ukazuje abstinenco. Ta-

krat je bil za vse druge fratelance in delegacije in proteste čas in denar in človek, samo k javni upravi ni smel nihče pristopiti. Kdor je takrat nastopil proti volji Babiča in tovarišev, tak je dobil pečat izdajstva. In nekaj takih pogumnih mož domačinov in v prvi vrsti Ljubljancem se je vendar našlo. Ti so rešili slovensko šolo in slovenski radio!

In ko je bilo leta 1948 konec ponudb za javno sodelovanje z zavezniško upravo, in ko tuji vojaki le niso hoteli oditi, šele tedaj so začeli nekateri frontaški ljudje prav gledati, a je bilo že prepozno. Takrat so dali frontaški voditelji ukaz za najbolj usodno abstinenco proti imenovanju tržaškega guvernerja in kmalu nato se je s kominformom vsa jeklena fratelanca pogreznila v morje in na velikem odru življenja smo se znašli osamljeni protikomunistični Slovenci. Na eni strani nas napadajo danes komunisti obeh očetov, na drugi strani nas napadajo Italijani. Idila slovenske skupnosti, ki je za par tednov cvetela ob zadnjih volitvah, se je kmalu razblinila v v nič in sedaj prihaja, kar je moralo priti. Kar se dogaja v teh dneh v Nabrežini in se bo jutri v drugi obliki ponovilo po vsej naši deželi, to ni samo Wintertonovo in Palutanovo protislovensko dejanje, to je živa posledica popolnoma zgrešene politike v prvih mesecih po končani vojni. Zato rečemo: confiteor za polom v Nabrežini naj v prvi vrsti molijo tisti, ki so v prvih letih po vojni uganjali abstinenco in videli samo svojo partijsko politiko. Naj se danes »Primorski dnevnik« šele tako zgraja nad novim fašizmom na Tržaškem, naj piše o naši veliki nesreči še tako velike članke, mi smo in ostanemo tega mnenja:

Pred sedmimi, šestimi leti je bil čas za pametno in zdravo politiko! Kakor v teh dneh Tito s svojim korakom proti Vatikanu zapravlja srečo in obrača v slabo usodo Jugoslavije, tako ste delali njegovi častilci v prvih povojnih letih in ste pogršili. Ni zadosti, da ima Slovenija, da ima Jugoslavija dobre vojsake. Vsaka država mora imeti predvsem dobre in pametne diplomate! Italijani so vojsko izgubili, a danes brišejo imena naših vasi. Jugoslovani so vojsko dobili in danes se ves kulturni katoliški svet dviga proti Titovu obisku v Londonu. Kaj to pomeni? Kar Jugoslavija dobi z vojski, to izgubi z diplomati! Ali ni Italija na boljšem? Tito je imel sedaj ob imenovanju nadškofa Stepinca za kardinala najlepšo priliko, da bi pokazal vsaj malo kulture in znanosti do katoliške Cerkve. In kaj je storil? Prav nasprotno kot je pametni svet pričakoval. In posledice ne bodo padle samo na katoličane v Jugoslaviji ampak tudi na nas na Tržaškem. Strašno je misliti, da ne vredni komunistični diplomati teptajo prelito kri za svobodo! Take politike so zmogni le komunisti in to je naša nesreča in tu je prva in največja krivda izgubljene nabrežinske pravde.

Da je polom še večji, zato so poskrbeli kominformisti, ki so po prvotnem skupnem nastopu odpovedali vsako sodelovanje za slovenske pravice na Tržaškem. Dolinski in miljski župan sta prvotno takoj podpisala skupno izjavo vseh županov generalu Wintertonu v nabrežinski zadevi. Pričakovali smo, da bodo vse nadaljne akcije prav tako skupne in složne. Toda vmes je skočila partija in sloga v nabrežinskem sporu je podrita. Vidali je objavil članek, da

se z nabrežinskimi titovci ne sodeluje in tako sta oba kominformistična župana morala stopiti nazaj. Tem ljudem je prvo dobro partija in vse drugo se mora pred partijo umakniti. Tako so postopali združeni komunisti v prvih povojnih letih, tako dela danes v Jugoslaviji Tito, tako ravna tržaški kominformisti. In kdo trpi škodo? Slovenska stvar, slovenski narod!

Pri vsej tej negativni kritiki in žalostni ugotovitvi pa se krivda italijanske krščanske demokracije prav nič ne zmanjša. Vkljub popolnoma zgrešeni politiki slovenskih komunistov nima tržaška demokracija stranka nobenega resnega povišja, da ubija slovenstvo v nabrežinski občini. Pa naj bi tak povod dejansko obstojal, kdaj more krščanska stranka tako nastopiti proti drugemu katoliškemu narodu? Kje v evangeliju ali v svojih pravilih najde krščanska demokracija opravičilo za

svoje proti slovensko dejanje? Edinole v Mussolinijevi zakonodaji najdejo tržaški demokristjani to opravičilo! Zgodovinska sramota ostane na italijanski demokraciji, da se za svoje nastope proti nam poslužuje fašističnih zakonov! Kako naj po vsem tem gledajo na katoliško cerkev angloameriški protestanti, ki na Tržaškem od blizu vidijo, kako italijanski katoličani preganjajo slovenske? Kdo med nami na Tržaškem jemlje čast krščanskemu imenu? Trdno upamo, da se podobna vprašanja porajajo tudi med odgovornimi, ki imajo dolžnost skrbeti za čisto krščansko in katoliško ime. Kar se je zgodilo ob tem Božiču v Nabrežini, je narodni italijanski greh proti naravnim pravicam slovenskega ljudstva. In ta greh zasluži javno obsodbo.

Tako mislimo in tako povemo za Božič leta Gospodovega 1952.

IVAN PRECELJ:

Prof. Andreja božični večer

Že dvajset let pospravlja samskemu gospodu Andreju samotni stan stara ženica Polona. Po tej Poloni obično gospod profesor s hišnikom, s perico, s čevljarjem, s krojačem, s šivajami, berači in sosesčino. Po Poloni je izvedel, kar ve. Da biva onstran mlada sirotina vdova s petletnim otrokom. Pošteno živi, šiva, pere. Pred letom, ali menda pred dvema, je zbolela, pa je Polona povedala in ji je dal gospod Andrej, naj ji nese na pösodo. Zdaj pa vrača, sirota, teden za tednom po goldinarju, in ko okno odpira, je tako neumno vljudna... »Zora ranoranka... cheu! neugna! ni možje mirmidonski! Nismo več mleč-nastih zob, da bi gluho za žensko zijali! Naj okna odpira, rožnoprsta, saj svoja, ne mojih; neumne so starec norčije. Vzdigni se, Drejec, na pot, kjer samskim z vipavcem rujnim streže priljudna Brizejida!«

Gospod profesor Andrej se je res vzdignil, da bi šel večerjat k Zvezdi. Pa je tisti trenutek novo čudo prevzelo njegovo dušo in oči. Na stečaj so se razgrnili onstran okenski zastori. Kakor na dlani je vstala skozi ozki mrak slika božičnega družinstva: mlada mati, petletni otrok, lučce in jaslce, jaslce...

»Navzikaä, thygather...«

Sonce homersko! Kako da ugašas?

— Sveta in preprosta slovenska revščina! Jaslice so ti ime! — Mah je naš in ovčice. Koze so angorske, pastirji Tiroleci, črednik — abruški hajduk, pes — pirenejski ovčar in blagovest — latinščina v bridki frakturi. Vse tako sveto tuje, kakor vse naše sveto in naučno blago: Gofine, Kristof Smid, Hoja za Kristusom, surka in svetec Anton Martin...

Sveta in preprosta slovenščina! Jaslice so ti ime!..

»Jočem, ljubim!« je vzkliknil tedaj gospod profesor Andrej... Vstal je in šel večerjat. Iz zvonov je imel epitheton, metaforo in šestomer...

Prijatelj Jože Ivančič mu je vstal od mize naproti, a se začudil:

»Drejec, ali si bolan?«

»Okreval sem,« je vzkliknil gospod Andrej. »Lešcerba je Homer!«

»Hudobna beseda,« se je zresnil Jože. »Le čemu?«

»Zaradi jaslje, ki so lepše...«

Prijatelj Jože strmi, maje z glavo. Potem se obrne k mladi Katrici in vpraša:

»Jelenjeoka Brizejida! Pijan ni brzonogi, in ne norčuje se, ne. Pa ali ga ti bolje poznaš in umeš? Jaz ga ne!«

Gospod Andrej se smeši trudno, srečno. Vzel je kozarec kuhanega vina med prste in se dvignil. Vošči prijatelju Joži, napije Katrici — Brizejidi:

»Zadnjikrat! Ob letu bom božičeval doma.«

»Pri kateri Kalipsi, če smemo vedeti?« se smeje porogljivo — sardončno — gospod Jože.

»Pri Navzikaji ob jaslceah,« odvrne vdan in verno gospod Andrej...

Tržačani!

Ne pozabite na naše slavlje, ki bo v Avditoriju v nedeljo 4. januarja.

Trapistovski bratje odhajajo na delo.

Božič o Taborišču

Motiv te črtice je resničen. Dogodil se je lansko leto v nekem taborišču v Sloveniji na božični večer.

»Ne, ne vzdržim več, ali svoboda ali smrt!« je zasikal skozi zobe Jože in se zgrudil na trde deske v baraki. Vse telo mu je trepetalo, obraz mu je bil posinzel od mraza. Ostali so ga le mimogrede pogledali, vajeni so bili podobnih prizorov. Sočutja skoro niso poznali več, otopeni so v mukah in trpljenju brez konca.

»Kaj bi, Jože, danes tebi, jutri meni, tako je naše življenje,« je iskal stari Martin v sebi še zadnjo iskrico sočutja. Bolj sebi v tolažbo kot pa Jožetu je dodal: »Da bi bilo že jutri, zvečer bi se ne vrnil več med vas, mrtvoga bi me odvezali od stebra... Stiriindvajset ur mraza bi moje stare kosti ne prenesle več. Hej, lepo bi bilo oditi na sam sveti večer tja gor, kjer me pričakuje moja Urška.«

»Če nimaš druge želje, se ti prav lahko izpolni. Le kakega duhovnika ogovori kakor sem ga jaz, lahko izbiraš, saj jih je mnogo,« mu je Jože odgovoril in si drgnil od mraza otrdele roke.

Umolnila sta še ona dva. Čas je rezal v izmučena srca vedno globlje rane. Zunanaj je bila že noč. V blede mesečini so se srebrile zasnežene smreke in bori. Sava je monotonno šumela. Za žično ograjo so od časa do časa zalajali psi, ki so se na verigi podili okrog taborišča. Čuvaji in sovražniki obenem...

V baraki je bilo mraz. Od celodnevne trdega dela izmučeni kaznjenci so se stiskali v preperelo in strgane obleke, ogreti se niso mogli. Še vse huje kot pa mraz in lakota jih je mučila misel na dom. Vedno globlje so grebli vase...

»Ah, da bi človek vsaj misliti ne smel več. Zakaj nam še tega ne prepovedo, naj, hujših muk bi nas rešili,« je zamolklo pretrgal molk Vrbanov Matevž, ki je pustil doma bolno ženo, a sedaj, ko je eden izmed njih to glasno izpovedal, je vseh 22 src zatrepetalo v še hujši bolečini.

»Saj nismo sami, na tisoče nas je, ki ta večer isto trpimo,« je skušal tolažiti študent Janko, ki je edini še ohranil nekaj vedrosti in upanja na boljše čase. »Skrivna taborišča so povsod,« je tiše dodal in se strahoma ozrl proti vratom. UDEA povsod prisluškuje. »Pravil mi je Jamnik iz sosedne barake, ki je že marsikaj videl in doživel. Taborišča so na Brodu, v Zalah, Borovcu in Št. Vidu in po vsej Sloveniji. Jamnik je prepričan, da je eno največjih takih skrivnih taborišč v Kočevskih gozdovih. Tam da so kaznjenci najstrože kaznovani, živ krst ne sme do njih, za svet ne obstajajo več.«

»Temu se nič ne čudim. Pri nas je vse mogoče. O domovina, ki piješ kri svojih lastnih sinov, če bi jutri ne bil božični večer, bi te prekleli!«

»Ne kolni, Janez, domovina bo zopet dobra mati vsem in tudi tvoje trpljenje bo tega meti pripomoglo. Vse so nam vzeli res, a pustili so nam zaklad, ki ga vse bogastvo sveta ne premore, pustili so nam našo vero.«

Prestrašeni so kaznjenci zrl v prišleca, ki se je nenadoma pojavil med njimi.

»Gospod Ludvik, vi tukaj? Za božjo voljo, če vas vidi starešina Jovo, bo po vas!« je planil kvišku Jože in se mu z naglimi koraki približal. Kaplan Ludvik ga je prijel za obe roki in mu jih mehko pobožal prav tam, kjer so se še poznali temni sledovi vrvi.

»Tudi tvoje trpljenje ne bo zaman! O, ko bi vam človek smel govoriti, kaj vse bi vam povedal.«

Vsedel se je med kaznjence, ki so s strahom strmeli proti vratom. Vedro se je zasmejal:

»O, ne bojte se, Jovo je zaspal! Pijan je kot sod. Vsa vina se je napil in najedel božičnih dobrot, ki so vam vaši domači poslali za praznike. Le malo bo še za vas ostalo.«

»Da bi ga strela!« je jezno bruhal stari Martin ob misli na vinskoo kapljico iz svojih dolenskih zidanic.

»Martin, še boljše kapljice bomo pili v nebeškem kraljestvu, le potolaži se.«

Ali že veš?

I.

da je kot prvi leta 1917 podpisal majniško deklaracijo črniški dekanat? Da ne pridejo imena dekanije duhovščine, ki je deklaracijo podpisala, v pozabo, naj bodo tukaj pribita: Alojzij Novak, Ignacij Leban, Ivan Rejcek, Leopold Cigoj, Frane Franké, Josip Fon, Henrik Černigoj, Franjo Černigoj, Miha Kragelj, Stefan Posarelli in Stefan Kodermac.

II.

da je letos minilo 50 let, odkar so Riemanci pozvali uniatskega škofa Drobobeskega iz Križevcev, da bi jih sprejel v uniatsko cerkev?

III.

da je dne 28. maja 1893, torej pred 60 leti mlada katoliška struja priredila svoj prvi javni shod v Mirnu, na katerem so obsodili dr. Gregorčiča, in da so tu bili glavni govorniki duhovniki Lukežič, Pavletič in Pavlica?

IV.

da so krščansko socialne ideje na Goriškem slavile svoj prvi triumf dne 3. maja 1903 ob priliki blagoslovitve zastave goriškega »Kat. delavskega društva« na Sv. gori, ko se je udeležilo slavlja 43 društev in nad 300 ljudi, katerim je govoril dr. Krek?

V.

da je leta 1902 začel Ante Štemberger, kaplan pri sv. Antonu Novem, izdajati v Trstu dvakrat na mesec list »Svetilnik«? List je proglasil krščansko socialne ideje za delavstvo in močno napenjal slovenske narodne strune po taktu »Edinostie. Pri listu je sodeloval tudi Simon Gregorčič, dokler ni list po 3 letih zaspal.

VI.

da je Andrej Gaberšček s pristankom dr. Gregorčiča razbil v Št. Petru pri Gorici leta 1896 prvi goriški krščansko-socialni shod, katerega sta se udeležila tudi dr. Krek in Gostinčar?

VII.

da je letos 5. oktobra minilo 50 let, odkar je umrl dr. Josip Pavlica, brat pokojnega Andreja?

VIII.

da je dne 4. maja 1910 zapisal »Slov. Narod« o Slomškemu tele besede: »da je bil le trapast far, ki se mu je slučajno primerilo, da je tudi nekaj pametnega in koristnega storil.«?

IX.

da je »Domoljub« leta 1893 postal samostojen tednik?

X.

da je bilo dne 14. sept. 1907 ustanovljeno v Trstu »Katoliško tiskovno društvo«, ki je začelo z letom 1908 izdajati tednik »Zarjoc«?

XI.

da je bila dne 20. sept. 1908 pri Sv. Ivanu v Trstu ustanovljena »Slovensko krščanska socialna zveza« za Trst in okolico?

XII.

da so slovenski krščanski socialci jeseni leta 1908 za volilni okraj v Istri postavili prvič lastnega kandidata J. Štrajna iz Doline?

STANKO STANIČ

Molku in premišljevanju predani trapisti

Današnji človek, ki mu je ponovljen čas do kraja odtujen duhovnost, ne more razumeti, da se sredi sveta, v katerem kraljuje moderna civilizacija, ki prinaša največja udobja, najdejo ljudje, ki se odpo-vejo za vse življenje svetu, se zaprejo v samostan, kjer se predajajo molku, delu in neprestanim mislim na Boga. In vendar ima prav v današnjem svetu ta odpoved posebno privlačnost in po drugi svetovni vojni se je dosti bivših bojnikov zateklo v svet miru za samostansko obzidje. Po- sebnost v Združenih državah, kjer se zdi,

da je nasprotje med življenjem in odpo-vedjo najbolj očitno.

Čez 12 let bo red trapistov praznoval 300-letnico ustanovitve. Ime ima po prvi opatiji La Trappe v Franciji, od drugih redov pa se loči po izredni strogosti. Trapisti so tako zvani kontemplativni red, katerega glavni namen sta premišljevanje in molitev. V neprestano dajanju hvale Bogu pa spada tudi delo, obdelovanje po- lja, s čimer skrbijo trapisti za vsakdanje potrebe. Prostovoljno uboštvo, pokorščina in vedno devištvo so redovne obljube, ki

jim je podrejeno življenje v katerem koli redu katoliške Cerkve. Toda bolj kot v drugih redovih zahteva prav trapistovski popolno odpoved vsemu in posvetitev le še Bogu.

V trapistovskem samostanu vlada molk in tišina. Nič ne sme govoriti, kajti go- vorica moti premišljevanje. Le predstojnik, opat, sme govoriti in z njegovim dovolje- njem bratje s obiskovalci. V tišini pa se bratje sporazumejo z znamenji, kakor se pač morejo in kolikor jim je to potrebno pri skupnem delu. Samo v kapeli se tra- pistom razveže jezik, ko s psalmi in hval- nicami častijo Boga vsako noč ob dveh po polnoči in nato še dvakrat na dan. Nekaj čudovitega so te ure zbranosti v Bogu, odmaknjenosti svetu in telesnosti, ki se sredi največjega nočnega miru dviga skupna molitev v odrešenje vsega sveta, ki pozablja, čemu je namenjeno življenje na zemlji.

To notranje življenje v trapistovskem redu se ni v treh stoletjih prav nič iz- premenilo. Samostanska pravila so enako stroga kot nekdanj. Odpoved morda danes še večja kot včeraj; kot pred stoletji umrle brate še danes pokopavajo v znamenje skrajnega uboštva samo v rjavi kuti in z obrazom obrnjenim proti zahodu, duhovni- ke v beli kuti z obrazom proti vzhodu. To življenje je nespremenljivo.

Toda v našem se tudi življenje trapistov spreminja v modernem svetu. V dvajsetem stoletju je doživelo poljedelstvo take ko- renite spremembe, da jih je moralo upo- števat tudi življenje samostanskega reda. Še posebno v Združenih državah, kjer je zajela obdelovanje polj skrajna mehaniza- cija, pridelovanje pa umno gospodarstvo. Umetna gnojila, traktorji, kosilni stroji, moderne mlatnice, molzni stroji — ves ta tehnični napredek se je preselil tudi v velikanse ameriške opatije. Toda nad vsem vladata zbranost in molitev. Prav v tem se najlepše kaže ona popolna har- monija med svetom, tehničnim napred- kom in našo dolžno skrbjo za duhovnost in posmrtnost, ki jo svet tako potrebuje. In kot so v preteklosti opravljali samo- stanski redovi poleg duhovnega tudi veli- kanske zgodovinsko vzgojno poslanstvo med narodi, sredi katerih so delovali, tako nudi danes njihovo življenje svetel zgled svetu, ki ga bo moral slej ko prej upoštevati, če se bo hotel rešiti.

Več mesecev kasneje je obiskal veličas- no cerkev Naše ljube Gospe v Parizu. Prevzela ga je umetniška dovršenost cer- kve. Še bolj ga je prevzela misel, da je cerkev izraz vernih src. Čudovite slike, lepi kipi — vse to govori o ljubezni do Boga. Večna lučka mu je povedala, da v kate- drali prebiva Jezus. — Od tega dne dalje mu je postala katoliška Cerkev privlačna.

OBISK PRI TRAPISTIH

Po nenavadnem naključju — za katerim se pa gotovo skriva božja Previdnost — ga je povabil njegov prijatelj — katoličan, da bi obiskal trapistovsko opatijo pri Anversu. Peter je vabilo sprejel. Spotoma se je čutil sam sebi. Pred petimi leti mu taka pot niti na misel ne bi prišla.

V opatiji ju je sprejel majhen menih — vratar in ju spremljal v gostišče in v cerkev. Večero se je. Cerkev je bila mrač- na. Pred oltarjem je molil menih v beli obleki in drobna večna lučka je metala svetlobo nanj. Van der Meer ni vedel, ka- ko naj se vede. Eno pa je z gotovostjo čutil: tu vlada mir! To je spoznal še bolj zvečer, ko so v cerkvi opravljali menihi skupno večerno molitev. Zanj je bilo vse to tako novo. Nikoli ne bi verjel, da tudi v današnjih časih živijo ljudje, ki vse svo- je življenje posvetijo Bogu v molitvi in zahvali. Nerazumljivo! — Če Boga res ne bi bilo, če so si ga izmislili ljudje sami, bi bilo neumno in naravnost zločinsko zapreti se za vedno med štiri zidove in se odpovedati vsem užitek življenja.

In vendar je tu opazil red in mir, med- tem ko je njegovo življenje v svetu in življenje večine ljudi zmedeno tavanje. — Za psalmi so menihi zapeli »Pozdravljena Kraljica«. To je bilo zanj največje do- živetje. Tako dobro mu je dela mirna, a obenem pretresljiva melodija.

Ponoči v svoji celici ni mogel spati. Razmišljal je: »Ljudje ponoči spijo, ali se zabavajo ali pa grešijo. In ti beli me- nihi tudi ponoči vstajajo, bedijo pred ol- tarjem, molijo in pejejo. Za vse molijo. — Ali so znoreli? Ali pa je morda znorel svet?«

V e r a ! Kako nekaj velikega je vera. Pregnuti mora iz glave dvome in prazno prerakanje. Nek notranji glas ga je opo- zoril: Imej čiste namene in bodi vedno pripravljen. Duh more priti v trenutku največje sreče. On ve, kdaj je prišel pravi trenutek, da lahko vstopi v sree!

TRKANJE

Pozneje je z ženo in petletnim sinčkom Petrkom potoval po Italiji. Ogledali so si vse najznamenitejše kraje in nazadnje tudi Rim. Vstopili so v nečete cerkve. Mali Petrek je enkrat naivno vprašal: »Očka, zakaj pa mi nikoli ne pokleknejo in ne molimo?«

Pisatelj je čutil, kakor bi se kopal v luči, toda še vedno je dvomil. Vrtelo se mu je v glavi ob pogledu na zvezdasto nebo in kadar je mislil na človeštvo, ga je ob- jela smrtna stiska. Ni še mogel verovati.

Razmere so zahtevale, da se je z družino preselil v Pariz. Čutil se je popolnoma za-

NA SILVESTROVO

Na Novega leta dan so bili ljudje za- radi neprespance Silvestrove noči trudni in so zgodaj zapustili gostilno. Končno sta ostala notri samo dva. Vsak v svojem kotu sta se napojila.

»Hej, bliže pridi,« pokliče starejši mlaj- šega, ki je takoj ubogal. »Odkod si pa doma, fant?«

»Iz Ljubljane.«

»Tudi jaz sem iz Ljubljane. Še pol litra ga bova, ker sva oba iz enega kraja.« In sta pila.

»Kje pa stanuješ?«

»Na Dunajski cesti.«

»Jaz tudi na Dunajski, še pol litra ga bova, ker sva oba iz Dunajske.« — In sta pila.

»Na kateri številki stanuješ?«

»Na šestnajsti.«

»Jaz tudi na šestnajsti; čudno je, da te ne poznam. Še pol litra ga bova, ker sva oba iz šestnajste« in sta pila.

»V katerem nadstropju je tvoje stanova- nje?«

»V tretjem!«

»Nak, zdaj me pa ne boš več vlekel, v tretjem sem jaz.«

Ko sta se nehala prerakati, sta ga cuknila še pol litra, ker sta bila oba iz istega nad- stropja, nato sta pa kolovratila proti domu.

»Poglej, žena,« je začel starejši, »našel sem mladeniča, ki je iz Ljubljane, iz Du- najske, iz šestnajste, iz tretjega nadstropja, vse kakor jaz. Nerazumljivo je, da se do sedaj nisva poznala. Daj, skuhaj nama skodelico dobre kave na to veselje!«

Namesto kave je pa žena zgrabila hirklje in ju začela krtačiti, rekoč: »Grdobe grde, pijane! Jaz vama bom že pokazala, da se bosta drugič poznala oče pa sin.«

Dragi verniki!

V nedeljo 28. decembra ob 3^h popoldne pridite vsi v goriško stolnico na zahval- ni dan za 200 - letnico goriške nadškofije.

Bazilika trapistov- skega samostana Naše Gospe Getse- manske blizu Lo- uisvillea v Kentuc- kyju v Združenih državah.

MIR V VESOLJSTVU

Zgodba o spreobrnjenju holandskega pisatelja Petra Van der Meera

OBISK PRI STARCU

Neko mračno novembrsko jutro je stopil Peter Van der Meer v bajto nepozabnega starca. Od devetih zjutraj do osmih zvečer je starac razkrival pisatelju svoje življenje.

Ne vemo, zakaj je Van der Meer obiskal starca in tudi ne, zakaj mu je ta razkril svoje življenje. Eno pa je gotovo: od tega dne dalje je pisatelja neprestano mučilo vprašanje njegove vere.

Rodil se je kot protestant, toda prak- tično je živel kot brezverec. Mladi 26-letni pisatelj ni še vedel, da nekega dne vsa- kega človeka vprašanje vere zgrabi z vso silo. Zvečer po tistem čudnem razgovoru je doma zapisal naslednje vrstice: »Čutim, kot bi mi ležala mōra na prsih, kot bi imel težke sanje. Ali sem res jaz prebil ves dan ob starcu? Življenje, ki se mi je zde- lo do danes tako lepo, se mi je zastu- dilo. Nikdar ne bom mogel več bližnjim mirno gledati v oči, ker sem spoznal, ko- liko greha se mnogokrat skriva za njimi.

Greh! Ali ni to neumna beseda? Jaz niti ne vem, kaj je dobro in ne, kaj je slabo. Jaz ne verujem ničesar. V čigavem imenu bi mogel jaz koga obsojati? Zakaj bi moral kdo delati drugače, če mu pa je tako bolj všeč? Vse je dovoljeno. Vsakdo lahko naredi, kar se mu poljubi. Komu bo moral dajati odgovora za svoje življenje? — Nikomur! kajti nikogar ni nad njim.

Toda moja duša s tem modrovanjem ni zadovoljna. Duša hrepeni po plemenitih, visokih in lepih stvareh. Morda so to prazni predsodki — a vendar duša mi ne da miru. Postal sem negotov. Sveda morem zasmejavati najsvetejše stvari, nihče mi ne more tega ubraniti. A istočasno hrepenim, da bi bil preprost, kakor otrok. O, strašna muka nevere, ko ne vem, v ko- ga bi veroval in kje bi iskal zdravila bol- nemu sreč.

Potem se je vpraševal, zakaj sploh živi! Dela, poučuje, piše. »Zemlja se neprestano vrti po vsemirju, leta izginjajo v pretek-

lost, a nad nami se neprenehoma razteza lepo jasno nebo. — Kaj mi mar vse to, če me bo prej ali slej zagnila senca smrti?« — Silni dvomi so pretresali njegovo dušo.

UGANKE

Nekega pomladnega večera je svoji ženi Animariji takole govoril: »Glej, Animari- ja, uboga samotarja sva, ki sva se zgubila v vesoljstvu. Te rože! Krasno cveto. — Glej najini roki. Živi sta. Živiva, pa ne moreva doumeti, kaj je življenje. Vidim ljudi, ki tavajo v življenju kakor slepci. Spet drugi se zenejo za spoznanjem, a ko se je zdelo, da so dognali vse, padajo na kolena in molijo ne vem kakšnega Boga. Vsak hip vidim, kako se rodijo otroci in tudi kako ljudje umirajo. Sredi vseh teh nerazumljivih ugank živiva tudi midva.«

Žena je jokala. Isti dvom in obup, ki je razjedal prej samo moža, se je polotil tudi nje.

lahko plane v glavo tem potepinom...

Čakali so, da se je oddaljil, nato so previdno vstali in začeli pripravljati jasli- ce. V kotu so postavili desko, kot običaj- no doma. Študent Janko je vodil dele in kmalu so bile postavljene lične male jasli- ce. Ko je bilo vse pripravljeno, je Martin izročil božje Dete v varstvo Marije in sve- tega Jožefa. Prižgali so svečke in poklek- nili. Študent Janko je s slovesnim glasom pričel:

»Tisti čas je izšlo povelje cesarja Av- gusta, da naj se popiše ves svet.«

Globoko sklonjeni so kaznjenci poslu- šali. Ne želosti ne domotožja ni bilo več v njih, vse težke misli so izginile.

»... In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču.«

Božje Dete je nežno hožalo njihova raz- bolela srca. Nič več niso bili prikovani na to zemljo, sproščene so hitele njihove misli v božji objem.

»... Oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Rodil se vam je danes v

mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod...«

S treskom so se odprla vrata. Strašen v svoji besni jezi je planil v barako stare- šina Jovo:

»Psi, krščanski ničvredni psi...« je hro- pel, »da se kaj takega predrznete, tukaj pred mojimi očmi... Proč s to peklenko šaro, proč!« je rjovel in se besen zagnal v kot k jaslicam.

Z obema rokama je zagrabil desko, dvig- nil jo visoko v zrak in jo s truščem zagnal na sredo sobe, da se je vse razletelo.

Kaznjenci so zaječali, nihče se ni dvig- nil. Prav do kolen starega Martina je padlo božje Dete. Pobrall ga je, po razo- ranem licu sta mu pritekli dve solzi.

»Zverina, ali te je mati tako učila?« je Martin vstal, za njim vsi drugi.

Jovo je za hip obstal, nekaj v njem se je zganilo. A kakor vihar, ki se za hip potuhne, da potem še s podvojeno močjo zadivja, tako se je sedaj Jovo za- gnal v starega Martina.

puščenega. Da bi našel nekoliko tlažbe, je šel obiskat velikega spreobrnjenca uče- njaka Leona Bloya. Ta filozof je bil izre- den človek. Pred nikomer se ni uklonil, razen pred Bogom in pred Cerkvijo. Ni se oziral na sodbe ljudi in je z ostrimi be- sedami obsojal vse, kar je nizkega in na- sprotnega njegovi veri. Veliki izpreobrne- nec je imel na Van der Meera silen vpliv.

Leon Bloy je sprejel holandskega pisa- telja v svoji pisarni. Iz njegovih oči sta odsevala gotovost in mir. Ko je Van der Meer povedal, da ni katoličan, mu je takoj rekel: »Dragi prijatelj, če niste v Cerkvi, ste v zmoti.« Toda pisatelj je hrepenel po resnici in upal, da jo najde. Hodil je k sveti maši in vsakokrat se mu je zdelo, da je bliže resnice.

Sedaj se je zanimal zanj Leon Bloy. Ve- liko sta razpravljala. Seznanil ga je tudi z nekim duhovnikom, ki mu je začel raz- lagati verske resnice po katekizmu. Učil ga je tudi moliti: Očenaš, Zdravamarijo. »S temi molitvami boste trkali na vrata Cer- kve in Jezus vam jih bo odprl,« sta mu rekla.

In res nekaj mesecev kasneje je v pariški cerkvi sv. Medarda ob prisotnosti Leona Bloya in Jacquesa Maritaina skupaj s sinčkom prejel sveti krst. Tako sta bila sprejeta v občestvo katoliške Cerkve.

»Pusti mojo mater pri miru, starec, dru- gače te zadavim,« ga je že prijel za grlo in ga začel dušiti.

Martin ga je z gnusom pahnul od sebe.

»Proč od mene, zločince, svojo zaročenko si zadušil, ali hočeš sedaj tudi mene?«

Jova je to iznenadilo. Ni mislil, da vedo toliko o njem.

»Za menoj vsi, bunker bo še prelahka kazen za vas. Tam boste lahko po mili volji nadaljevali s svojimi verskimi ko- medijami, psi...«

»Pojdimo!« je ukazal Martin in se prvi pognal proti vratom. Hodil je zravn- nan, kot ga kaznjenci niso še videli.

»Ne bomo sami, bratje, tudi božje Dete pojde z nami.«

Ko so čez teden dni odprli bunker, so našli starega Martina mrtvega. Blažen smehljaj mu je bil razlit čez obličje, v žuljavih in otrdelih rokah je še vedno stiskal božje Dete.

Z. P.

Dete marsikje ni več prostora... Mi pa ga bomo sprejeli, tudi v našo revščino in mraz bo prišel in prinesel svetonočni mir. Da bomo njegov prihod še globlje doživeli, smo vam mi, duhovniki iz 15. barake pri- pravili jaslice. Majhne in bone bodo, a Jezuček jih bo vseno vesel.« Z vso iskre- nostjo in preprostostjo jim je govoril go- spod Ludvik in jemal iz vseh žepov male lesene like. »Božje Dete se je kar posre- čilo ubogemu staremu gospodu Milaniču. Nate, Martin, vi ga skrijte, ki ste najsta- rejši. Jutri zvečer pa ga boste položili v jaslice.«

Staremu Martinu so roke zatrepetale. Saj niso vredne, da bi sprejele božje Dete.

»Ne bojte se, gospod Ludvik, znal ga bom ohraniti in tudi braniti, če bo potre- ba,« je bil Martin ves srečen za toliko zaupanje.

Gospod Ludvik je razdelil med kaznjenc- ce še ostalo. Nekaj pastircov, ovčk, Mater božjo in svetega Jožefa, pa še dve mali svečki, ki jih je staknil, bogsigavedi kje.

»Tisti, ki niso nič prejeli, pa naj po- skrbijo za hlevček in mah. Jutri, na delu

v gozdu boste z lahkoto kaj našli. Tebi, Janko, pa zaupam evangelij božičnih maš. Spisal sem ga po spominu. Jutri ob jasli- cah ga boš prebral. Sedaj pa nasvidenje, predragi, in blagoslovljene praznike, če se več ne vidimo.«

Izginil je v noč, še preden so se kaz- njenci utegnili zahvaliti.

Nič ni kazalo, da bodo ta večer kaj preje končali s delom. Nasprotno, trda noč jih je dobila še v gozdu. Ob luninem svitu so se vračali domov. Jovo je rohnol nad njimi, še bolj kot običajno. Mogoče tudi njega grizejo spomini, so ugibali kaznjenci. Marsikaj ima na vesti. Svojo zaročenko je zadavil na mostu in jo zagnal v reko, misleč, da je mrtva. Ona pa je preplavala reko in se rešila. Še marsikaj vedo o njem, kar on niti ne sluti...

Ko so povečerali listo črno brozgo in kos plesnivega kruha, so polegali po klo- peh. Jovo jih je zapustil, potem ko je ugasnil luč. Pustil je samo malo lučko nad vrati. Radi varnosti; nič se ne ve, kaj

Nova odkritja rudnega bogastva v Jugoslaviji

Bogati rudniki cinka, bakra, železa, premoga in urana obetajo lep razvoj jugoslovanske industrije

Švicarski tisk je v dveh letih že drugič poročal, da so med Moravo in Ibrum, nekako v področju južno od Kruševca in Stalača, v Jugoslaviji našli ležišča urana in plutonija. Podobno vest smo zasledili tudi v angleškem tisku. Časnikarji pripovedujejo, da so ta ležišča odkrili že sovjetski geologi pred sporom Beograda z Moskvo, vendar pa da so to novico prikrivali jugoslovanskim oblastem. Ko pa so kasneje Jugoslavi sami izvedli svoja iskanja, so res našli uranove rude, toda Sovjetom niso dovolili, da bi jih izkoristili. Zaključujejo, da je to postalo jabolko jugoslovansko-sovjetskega spora. Namigujejo, da zdaj Angleži in Amerikanci tekmujejo, kdo od obeh bi prišel do teh rud. Nedavni obisk ministra g. Edena in povabilo Titu, naj pride v London, spravljajo v zvezo s tem.

ATOMSKI ZAVODI

V Jugoslaviji obstojata dva zavoda za proučevanje atomske energije, v Vinici pri Beogradu ter v Zagrebu. Jugoslovanski časopisi so nedavno posvetili precej pozornosti obisku dr. G. Randersa, predsednika mešane holandsko-norveške komisije za proučevanja atomske energije ter predstojnika zadevnega zavoda na Norveškem. On je priporočal Jugoslaviji lastna raziskovanja na področju jedrske fizike; ker se majhne države zaradi izrednih mednarodnih prilik danes ne morejo okoristiti z izsledki veselih, utegnejo tekom časa v teh velevažnih vprašanjih zelo zaostati; kot danes s pomilovanjem gledamo na dežele, ki se ne okoristajo z električno energijo, tako utegnejo ovelikiti tekom časa gledati na amale, ker bodo v proučevanju atomske energije usodno zaostali. Zato je po dr. Randersu potrebno, da si male države, če le morejo, same vzgoje vrsto strokovnjakov za proučevanje jedrske fizike. Po posredovanju dr. Randersa je zdaj prišlo do prve izmenjave znanstvenikov med zavodoma v Vinici in na Norveškem.

NOVA ODKRITJA

Z modernimi aparati, ki jih je Jugoslavija uvozila z Zapada, so jugoslovanski geologi odkrili zlasti v Srbiji, Črni gori, Bosni in na Macedoniji nova in bogata ležišča mineralov.

V vzhodni Srbiji so našli wolfram in molibden, ki sta pomembna zlasti v elektroindustriji. Molibden, ki ga dobivajo iz novega rudnika pri Vlasenici, bodo uporabili kot dodatek jeklu, da zvišajo njegovo trdoto; tako bo tudi mlada jugoslovanska oboroževalna industrija v tem pogledu vsaj neodvisna od uvoza molibdena iz inozemstva. Ze daj časa so se bali, da bodo počasi izčrpali nekdanja bogata ležišča bakrene rude pri Boru. Ta strah pa je najprej odstranilo odkritje novih nahajališč v vzhodni Srbiji pri Majdanpeku, zdaj pa še posebej obsežnih ležišč v širši okolici Bora, kjer so odprli rudnik »Novi Bor«. S tem je zagotovljeno, da bo mogla ostati Jugoslavija še naprej ena vodilnih držav v pridobivanju bakra. Bolj proti Zapadu, na Kapaoniku so našli velike količine svine, čene in cinkove rude, bakra, železa, nikla in celo kobalta. Nahajališča železne rude se raztezajo od vzhodne Morave proti Macedoniji, poleg tega pa so odkrili nova ležišča v zapadni Bosni okoli že obstoječih rudnikov Ljubija pri Prijedoru in v Varešu. Edino nahajališče platine na Balkanu so našli blizu Veliče. Bazen Tuzle v vzhodni Bosni nudi po jugoslovanskih

cenitvah štiri milijarde ton premoga, kar zadostuje za stoletna izkoriščanja. Pri tem bo torej famozna »Mladinska« železniška proga lahko odigrala pomembno vlogo. V tem bazenu pa so našli tudi nafto in kameno sol. V okolici Aradnjelovca so našli kaolin, kar bo omogočilo zgraditev tovarna za izdelavo šamotne opeke, elektroporcelana in sanitarnih naprav. Na jugu pri Kosovski Mitrovici so našli bogata nahajališča azbesta, enako tudi na Kapaoniku; za stragarsko nahajališče pa trdijo, da predstavlja doslej najbogatejše znano ležišče

GOSPODARSTVO

Domače živali in sol

Ustroj živalskega telesa se ne razlikuje v mnogem od našega človeškega. In kot imamo mi radi primerno osoljeno hrano, tekne taka tudi živali. V splošnem rabijo naše domače živali celo več soli kot ljudje, ker uživajo samo rastlinsko krmo. Kakšna je solata brez soli, kakšna je spinača, radič, ohrovt (vrzote) itd., če ni vse to primerno osoljeno?

Posebno je važna sol za mlečne živali. V vsakem litru kravjega mleka sta navadno vsaj 2 grama soli. Dva grama sicer ni mnogo, a od kod naj jih žival jemlje, če jih mi ne nudimo med krmo. Soli pa ne potrebujejo samo krave mlekarice, temveč vsaka naša domača žival. Krave mlekarice bi morale dobiti dnevno tudi do 30 gramov, jalovke in voli do 20, konji okoli 15, ovce do 5, prašiči pa po velikosti od 4 do 12 gramov. Kakšen gram (največ dva) soli koristi tudi perutnini.

Dajati živini sol v presledkih, to je dati en dan mnogo, potem pa skozi dneve nič, je zgrešeno. Žival potrebuje sol vsaki dan, kot človek. Če pa damo hkratu preveč soli, lahko živali škodujemo in prvi značilni po-

Dobili bomo zopet trpežno lucerno

Ko so začeli v naših krajih pred 50 leti bolj na široko sejati deteljo lucerno (mediko), so ostala deteljišča tudi skozi 7 let dobičkonosna. Danes pa se je lucerna nekam izrodila in srečen je, kdor ne najde že po dveh letih praznih mest na svojem deteljišču. Očividno nima seme več tiste moči kot enkrat. Da ne govorimo tu o semenu argentinske detelje, ki se v tretjem letu skoraj v celoti izgubi.

Profesorja De Marzi in Bottazzi sta začela v bližini Padove pridobivati seme lucerne na nov način: Ko začne deteljišče odpovaldati in ga preorjejo, zberejo najbolj močne in zdrave rastline in jih potem vsadijo na razdaljo 40 do 50 cm ter na ta način ustvarijo semenišče za lucerno. Od takega semenišča dobijo po 10 do 13 kg prvovrstnega semena raz vsakih 100 m² zasajene površine. V primerjalnih poskusih so dala tako selekcionirana semena lucerne skoraj za 50% višje pridelke suhe detelje. Seveda je trenutno takega selekcioniranega semena še premalo, a polagoma ga bo dovolj.

Italijanski botanični vrt

Ta je bil na hribu Baldo ob Gardskem jezeru v provinci Verona, bil pa je med vojno izropan, ker so posekali tam na

azbeta na svetu. Sledi azbesta pa segajo iz Srbije tudi v Macedonijo in Črno goru. Tu, v Črni gori, so našli boksit; bogata ležišča cenijo na desetine milijonov ton. Nekaj rudnikov so že odprli, da tako krijejo domače potrebe aluminija v Črni gori. Računajo, da bo prihodnje leto začela vsaj v omenjenem obsegu obratovati najmodernejša jugoslovanska metalurgična tovarna v Nikšiću. Na 200 milijonov ton pa cenijo sklade dobrega premoga pri Plevlju. Pomankanje železniške proge onemogoča izkoriščanje. Če bodo predvidevanja, da se v območju Plevlja nahaja tudi železna ruda, točna, potem bo tam zgrajena železarna lahko uporabljala ta premog. Na raznih mestih Jugoslavije pa so odkrili še barit, kromovo rudo, berilij, cerij, mangan in celo nekaj zlata. (»Klic Triglav« št. 104).

jav je driska, v hujših slučajih pa zastrupljenje.

Sol je ljudem in živalim začimba, hrana ali krma postane okusnejša, človek in žival bosta več povžila, če bo primerno osoljeno. Je pa sol za prebavo tudi nujno potrebna, posebno pri rastlinojedcih. Iz soli se namreč tvori v želodec solna kislina, ki pospeši razkroj večvrednih rastlinskih hranilnih snovi.

Zato pa moramo dajati živalim sol vsaki dan, najbolje pri vsakem krmljenju. Ne dajamo pa vedno enakih količin soli, ker je v tem oziru krma zelo različna.

V splošnem krmimo manj soli, če žival dobiva svežo krmo, več pa pri krmljenju s suho: torej več v zimskem času kot v poletnih mesecih.

Dodajanje soli je tudi nepotrebno, če krmimo tako krmo, recimo seno, katerega smo posolili pri spravljanju. Če pa tega nismo storili, potem damo pri krmljenju dobrega sena manj soli, več soli pa pri krmljenju slabega, od dežja opranega ali prezrelega sena. Vendar pa ne smemo prekoračiti zgoraj navedenih količin.

Letošnji pridelki v Italiji

Pridelek riža je znašal 8.175.000 q (več kot vsa ostala Evropa skupaj) ali 12% več kot lani. Oliv bo letos nekaj nad 10 milijonov q ali skoraj polovico manj kot lani. Breskev je bilo 3.882.000 q ali 34% več kot lani, marelic pa 365.000 ali 31% več kot lani. Za 15% višji je letos pridelek oranž, ki znaša 5.600.000 q, 10% več je mandarinov s pridelkom 863.000 q, limonov pa 9,6% manj s pridelkom 2.700.000 q.

Luksuzne pesjake

so uredili na ladji »Andrea Doria«, ki je največja (30.000 ton) in najmodernejša italijanska potniška ladja. Psi bodo imeli na razpolago lastna kopališča s prho in tudi poseben prostor za »sprehajanje«. Seveda bo pse nadziralo izvežbano osebje, tako da bodo tudi psi lahko uživali vse udobnosti na potovanju preko luže (Genova-New York). — A ubogi ljudje...

S T R Ž A Š K E G A

Obisk jaslie

Otroci, letos bomo zopet priredili naš skupni obisk najlepših jaslie v Trstu. Ker je na dan Nedolžnih otrok nedelja, zato bo naš praznik v ponedeljek, 29. decembra. Ob dveh in pol se snidemo v salezijanski cerkvi Marije Pomočnice (Istrska cesta). Po kratki pobožnosti v cerkvi se zberemo v dvorani, kjer bo majhna akademija in lep mladinski film. Ob petih se bomo že lahko vračali domov. Vse župnije naj bodo številno zastopane! Na svidenje!

Mačkoviļe

Mačkoviļani upamo, da homo letos kar dobro obhajali božične praznike. Vino se je namreč lepo očistilo in prav gladko teče po grlu. Splošno mnenje je, da ga je manj kot druga leta, je pa zato boljše. Tudi žganje smo že skuhali, zdaj že čaka v shrambi: naj le zapiha burja, se bomo pa z njim gredli. Le oljke bi nam letos skoro ostale na drevesih. Burja in dež sta nas venomer preganjala pod streho. No, pa tudi to se je nazadnje dobro izteklo. Oljke so priromale v torkljo, možje so zakurili in olje se je cvrlo in teklo. To bodo dobri »fanelije«.

Pa nikar ne sodite: »Ej, ti Mačkoviļani pa mislijo samo na pogrtno mizo.« Tudi na to. Še prej pa na kaj drugega. Na primer na naše zvonove. Presneto dolgo smo čakali nanje. Skoro smo že pozabili, kako pojo vsi trije skupaj — takole za polnočnico in praznike. Človeku čisto drugače bi je srce in vse poskočnejši je korak, če mu udarja na uho vesela pesem pritrukojnih zvonov.

Se nekaj naravnost povemo: tudi k spovedi bomo šli ob praznikih. Vsi ne, mnogi pa. Urejeni računi pripravljajo dobro voljo, vlivajo veselo razpoloženje. Ne verjamete? Poskusite.

K skrbni za notranje duhovno bogastvo nas je na praznik Brezmadežne opomnil sprejem štirih deklet v Marijino družbo. Bila je to lepa, prisrčna slovesnost, ki je v veselje in pogum vsem vernikom. Družbenke so pripravile tudi kratko akademijo v čast Brezmadežni.

Naši fantje pa radi igrajo pink - ponk ali namizni tenis. Pred kratkim so odigrali turnir, ki se ga je udeležilo devet tekmovalcev. Razdeljene so bile tri nagrade. Posebno sta se odlikovala Miro Šturman in Remigij Pečarič. Najboljši bodo verjetno kmalu udarili nad Dolinčane in se z njimi pomerili. To bo bitka.

V decembru smo pri nas imeli tudi prvi Slovenski večer v letošnji sezoni. O slovenstvu in borbi zanj je krepko, učinkovito govoril dr. Mitja Bitežnik. Domači mešani zbor je priredil koncert domoljubnih pesmi, vmes pa so bile recitacije Gregorčiča in Župančiča, ki znata tako lepo peti o domovini.

Tako, vidite, živimo v Mačkoviļah in nam ni prav nič dolg čas, pa naj piha burja, naj dežuje ali pritiska mráz.

Sv. Barbara

Sv. Barbara — kje pa je to? Tako se bo morda ta ali oni povprašal. Prav malo je najbrže slišal o tej svetnici, še manj pa o kraju blizu Trsta, ki nosi to ime. Pa ne bo napak, če prvo lepo nedeljsko popoldne stopi v Trstu na filovijo, se popolje skozi Žaule v Milje, tam jo pa peš mahnu po prvem hribu mimo pokopališča navzgor. Čez dobre pol ure bo pri Sv. Barbari ali pri Korošcih, kot domačini kraj imenujejo. Za vse miljske Hribe je namreč značilno, da skupine hiš — naselja nosijo imena priimkov, ki jih ima skozi stoletja večina

družin tistega kraja: Korošci, Elerji, Hrovatini, Božiči, Sodniki.

Sv. Barbara in skoro vsi Hribi spadajo pod župnijo Osp, čeprav je nekoliko daleč do župne cerkve. Kadar je bival kak duhovnik tudi na Plavjah, je upravljal Hribe iz te kaplanije. Sedaj biva župni upravitelj opske župnije v Mačkoviļah in mašuje tudi v Šmarju - Žaulah, duhovnik na Plavjah oskrbuje še Škofije, zato prihaja k Sv. Barbari ob nedeljah župni upravitelj iz Ricmanj. Tako imajo v tej podružni cerkvi lahko vsako nedeljo službo božjo.

V nedeljo 7. decembra pa je bilo pri Sv. Barbari nekaj posebnega: slavili so svojo patrono — zavetnico sv. Barbaro, obenem pa blagoslovili novo električno luč, ki je bila napeljana v cerkev.

Čeprav je pihala burja kot le kaj, vendar se je nabralo v cerkve dokaj ljudi. Vse je prijetno prevzelo, ko je zadonela pesem cerkvenega pevskega zbora iz Mačkoviļ, ki se je odzval povabilu, da povzdigne slovesnost. Ob blagoslovitvi luči je zažarela vsa cerkva in polno zelenja in rož je pričalo, da so tudi tu dekleta, ki mislijo na cerkev.

Pridigar je poudarjal, naj ljudstvo nikoli ne zavrže treh velikih luči, ki razsvetljujejo temo: Boga, Kristusa in Cerkev. Obenem se je zahvalil vsem, ki so s svojim darom pripomogli, da je v cerkvi zasvetila elektrika, posebno cerkvenemu starešinu z Elerjev.

Maša je bila peta, prav slovesna, kakor tudi večernice popoldne, kar se zgodi pri Sv. Barbari redko.

Korošci so se izkazali do Mačkoviļanov prav gostoljubne, ko so jih nad vse bogato postregli in jim razkazali to in ono. Zato pa je zapel mačkoviļanski pevski zbor tudi lepo vrsto mogočnih narodnih pesmi — ob dobri kapljici seveda, ki je posebno moškim bila močno všeč. Najbrže bodo eni in drugi težko pozabili na ta dan.

DRAMSKI KROŽEK MARIJINE DRUŽBE V ROJANU priredi v nedeljo 28 decembra igro v 4 dejanjih:

P A S T O R K A
Začetek ob 17.15
Bogat srečolov!
Vabljeni!

Slovenski večer v Trstu

Dne 18. t. m. smo se zopet zbrali v Marijinem domu v ulici Risorta 3, kjer je bil 4. slovenski prosvetni večer. Po kratkem slovenskem filmu je zapela prelepo božično pesem gospa Čekutova. Nežna melodija in lep glas pevke sta vzbudila med poslušalci domače in toplo razpoloženje. Sledilo je predavanje č. g. dr. Rudolfa Klinca, ki se je kljub mrazu potrudil med nas iz Gorice.

V svojem lepem in izredno temeljitim predavanju: LIK PREPRICANEGA KATOLICANA nam je govornik prikazal vse dolžnosti, ki jih ima katoličan v zasebnem in javnem življenju. Zlasti je poudaril nujnost, da morajo imeti katoličani v vsem svojem delovanju vedno pred očmi svoj končni cilj, Boga, posebno v današnjih težkih, razvratnih časih, ko prodirajo na vsa področja javnega življenja laž, krivica in nasilje. Le če bodo katoličani dosledni, borbeni in načelno nepopustljivi, se bo bolna človeška družba lahko ozdravila in prerodila.

Številni udeleženci prosvetnega večera so se razhajali v globokem zadovoljstvu pod močnim vtisom govornikovih izjav.

Krst

Nekega popoldne pride v cerkev poglavar rdečih Pepone. Spremljala ga je žena in neka druga ženska. Don Kamilo je ravno stal na lestvi in snažil s sidlom svetniško gloriole svetega Jožefa. Naglo se je ozrl in vprašal, kaj želijo.

»Tole bi krstili,« je odgovoril mož in ena izmed žena je pokazala na culo z otrokom.

»Čigav je otrok?« se je zanimal don Kamilo, ko je lezel z lestve.

»Moj,« je kratko odgovorila Peponova žena.

»In kdo je njegov oče,« poizveduje naprej don Kamilo.

»Kdo drugi kot moj mož!« odvrne žena jezno.

Don Kamilo se opravičuje: »Nisem vas hotel ravno žaliti, toda govorijo, da je v vaši partiji v modi svobodna ljubezen.« Odšel je proti zakristiji.

Ko je šel mimo oltarja, je pokleknil

pred križ in rekel: »Si slišal, Jezus? Malo sem jih ošvrknil, brezbožce.«

»Ne govori neumnosti! Če ne bi verovali v Boga, ne bi prinesli otroka h krstu. Če bi ti žena dala zausnico, bi jo prav zaslužil!«

»O, če bi me žena udarila, bi zgrabil vse tri za vrat!«

»In potem?« vprašuje Jezus strogo.

»Ah, nič! Saj to so le prazne besede,« je naglo odgovoril don Kamilo in vstal.

»Don Kamilo, pazi se!« svari Jezus.

Napravil se je, prišel h krstnemu kamnu in vprašal:

»Kako hočete imenovati?«

»Lenin, Libero, Anton,« je odgovorila Peponova žena.

»Pojdj ga krstit v Rusijo,« je odgovoril don Kamilo. S svojimi velikimi rokami, ki so bile kakor lopate, je pokrtil krstni kamen in hotel iti v zakristijo, pa ga ustavi Jezusov glas:

»Don Kamilo, slabo si ravnal! Pokliči jih nazaj in krsti otroka.«

»Jezus,« je odvrnil don Kamilo, »vedi, da je krst sveta stvar. Krst ni šala. Krst...«

»Kamilo,« ga ustavi Jezus, »mene hočeš učiti, kaj je krst? Mene, ki sem ga ustvaril? Ponavljam, slabo si ravnal. Če otrok umrje brez krsta, bo tvoja krivda, da ne bo mogel v nebesa!«

»Ne pretiravaj, Jezus! Kako naj umrje? Saj je lep in rdeč kot roža.«

»To nič ne pomeni! Saj veš, da ga lahko zadene kap. Ti bi ga moral krstiti.«

Kamilo se izvija: »Kako naj dovolim, da pride pred božje obličje oseba, ki ji je ime Lenin? Jaz skrbim končno samo za dobro ime nebeskega kraljestva.«

»Za dobro ime nebeskega kraljestva skrbim že sam. Ali jim nisi mogel svetovati, naj spremenijo ime?«

»Dobro, kriv sem vedno jaz! Bom poskusil kako poravnati,« je mrmral don Kamilo.

V tem hipu se je vrnil Pepone z otrokom v naročju. Cerkevna vrata je zaprl z zapahom, in rekel: »Ne grem od tu, če ne krstite mojega sina z imenom, ki ga jaz hočem!«

»Glej, moj Jezus, kako ravnajo s človekom, ki ima dobro voljo,« toži Kamilo.

»Predstavljaš si raje, kaj bi storil ti, če bi bil na njegovem mestu!« mu odvrne Jezus.

Kamilo je Peponu odkimal z glavo.

»Ponavljam, da ne grem proč, če ne krstite otroka, kakor jaz hočem,« vztraja Pepone. Položil je culo z otrokom v klop, slekel jopič, si zavihal rokave in se grozeče bližal.

»Jezus, vate zaupam. Če ti je všeč, da se tvoj duhovnik vda, se vdam. Toda jutri se nikar ne pritožuj, če mi bodo prinesli telčka in zahtevali, da ga krstim.«

»V tem primeru jih moraš poučiti, da pridejo do pravega spoznanja.«

»In če me natolčejo?« vprašuje Kamilo.

»Potrpi in prizanese, kakor sem jaz.«

Kamilo se je obrnil in rekel: »Otroka bom krstil, toda ne s tistim brezbožnim imenom.«

»Don Kamilo, če ne odnehate, zgrabim klop,« je grozil Pepone.

»Kar mirno, Pepone,« in mu je prisolil zausnico.

Oba sta bila moža železnih rok. Klofuta sta se, da je bilo kaj; po dvajsetih

minutah besne, a mirne borbe, je Kamilo zasilal za seboj: »Korajža velja!« Vrgel se je na Peponeja.

Pepone je obležal in ostal na tleh kakih deset minut. Nato je vstal, se zravnil, oblekel jopič, si lepo zavezal rdečo ruto in vzel otroka v naročje.

Don Kamilo ga je čakal pri krstnem kamnu, vzravnan, kakor bi bil izklesan iz kamna.

»Kako ga imenujemo?«

»Kamilo, Libero, Anton,« je godrnjal Pepone.

Kamilo je zmajal z glavo: »Ne, imenujmo ga Libero, Kamilo, Lenin. Da, tudi Lenin lahko, ker mu ne more škodovati, če je Kamilo zraven.«

»Amen,« je šepetal Pepone in se pobožal po ocvrkanem licu.

Po krstu, ko je šel Kamilo mimo oltarja, je slišal te besede: »Kamilo, povem ti, da se v politiki bolje razumeš kot jaz.«

»In v rokoborbi tudi,« je odvrnil resno Kamilo in si brezbržno potipal veliko bunko na čelu.

(Iz knjige: Guareschi, Don Camillo)

Z G O R I Š K E G A

Zahvala

Vsem goriskim volivcem lipove vejice se vodstvo Slovenske demokratske zveze v Italiji najtopleje zahvaljuje za zaupanje izkazano narodni listi, ki je žela nove uspehe.

Se posebej se zahvaljuje vsem gospem kandidatkinjam in gospodom kandidatom za pogumni nastop kakor tudi vsem tistim, ki so s prispevki in delom pripomogli k lepi zmagi dobre stvari.

VODSTVO S D Z V ITALIJI

Dan zahvale v Gorici

Kot že napovedano bomo slovenski verniki goriske nadškofije v Italiji v nedeljo 28. decembra praznovali dan zahvale za dvestoletnico goriske nadškofije. K tej slovesnosti so vabljeni vsi verniki iz mesta in z dežele skupaj s svojimi dušnimi pastirji in pevskeimi zbori. Spored bo naslednji:

- Začetek ob 15. uri (ob 3h pop.).
- Vsi zbori naj bodo v cerkvi 15 minut prej.
- Ljudska božična pesem.
- Priložnostni govor.
- Nastop združenih cerkvenih zborov s pesmimi, ki so že bile določene.
- Izpostavitev Najsvetejšega.
- Pete litanije M. B. z božičnimi odpevi.
- Zahvalna pesem.
- Blagoslov.
- Ljudska božična pesem.
- Upamo, da se bodo verniki polnoštevilno odzvali.

50-letnica redovnega življenja goriskega nadškofa

Pri OO. KAPUCINIH v Gorici bodo v nedeljo 28. dec. imeli izreden praznik. Ta dan bo odkritje novega mozajika Marijinega vnebovzvetja, ki so ga te dni končali. Dva patra sta, ki bosta zapisana v zgodovini kapucinske cerkve; prvi je p. Linus Prah, ki je cerkev zidal. Umrli je kot kapucinski provincijal v Celju 16. dec. 1940. Od leta 1923 je gorški samostan prišel pod benediktinsko kapucinsko provincijo. Sedaj je v tem samostanu za gvardijana tudi p. Linus doma iz Roviga, ki je tej lepi cerkvi poskrbel še mozajik Marijinega vnebovzvetja nad glavnim oltarjem. V nedeljo 28. dec. bo ob 10.45. uri slovesno odkrit in blagoslovljen. To slovesnost pa so pp. kapucini priredili ravno za 50-letnico redovne preobleke našega prevz. gospoda nadškofa goriskega, ki je tudi član kapucinskega reda.

Ob 11. uri bo slovesna sv. maša, ki jo bo daroval p. provincijal benediktinske provincije preč p. Zakarija, ob pontifikalni asistenci nadškofovi, ki bo tudi imel govor. Zvečer ob 6. uri pa bo slovesen Te Deum in nadškofov nagovor. Prevzvišenemu našemu nadškofu tudi mi Slovenci želimo vse dobro in mu čestitamo k jubileju.

Polnočnica v Gorici

V cerkvi sv. Ivana v Gorici bomo imeli letos za Božič polnočnico, pri kateri bo pevski zbor pel domače božične pesmi. Med mašo se bodo namesto ofra pobirali prostovoljni darovi za cerkev. Obenem bo prilika tudi za sv. obhajilo.

Ker bo v nedeljo 28. dec. ob treh popoldne zahvalna slovesnost v stolnici, bo ura molitve pri sv. Ivanu ob 5h, namesto ob 4h.

Na silvestrovo zvečer bo istotam ob 6.30 zahvalna pesem za konec leta in blagoslov.

Benetke — v Gorici

Že parkrat me je zadelo, da sem pri deževnem vremenu imel opravka v ulici Garzarolli, to je v tisti ulici, ki se odcepi od asfaltirane široke ceste pri Sv. Roku in vodi dol proti Štandrežu najprej med lepimi hišami in vrtovi, pozneje pa med obdelanimi njivami. V suhem vremenu je to lepa in priporočljiva pot in mnogo Gorčanov jo rabi, da pride po bližnjici na pokopališče. Nobenemu pa bi ne svetoval, naj stopi nanjo pri količnejšem dežju.

Takoj ko stopiš iz asfalta pred sirotiščem sv. Jožefa v ulico Garzarolli se znajdeš v — potoku. Sprva je še majhen, a ne boš storil 100 korakov, ko boš iskal, kje bi se našel kak otičiček sredi ali ob strani tega potoka, da stopiš nanj, čez novih 100 korakov pa izgubiš vse upanje, treba bi bilo čolna. Kalna voda dere preko vse ceste in ne kaže drugega, kot da jo brede, ako hočeš doseči svoj cilj. Ako si primerno obut in ni premraz, boš prišel brez prehlada v hišo, pred katero pa moraš po-

stati tudi nekoliko telovadea, da preskočiš občestni močnejši val, ker greš sicer do gležnjev pod vodo. Ta zabava te spremlja dokler ne prideš izven občestnih hiš, kjer potrpežljivo polje sprejme nase vodo, ki mu jo mestna ulica milostno pošilja.

Zgodilo se je, in ni izmišljeno kar sledi. Postaven gospod je v enem takih dni šel po končani službi v mestu in obut v lepe nove čevlje po opravih v to mestno ulico. Saj zdaj vozi po nji tudi avtobus, ki povzroča na nji nove kotanje — a to se je zgodilo še prej. Gospod moško koraka in se v začetku lovi po otičičih sredi potoka, nazadnje pa je tudi on izgubil upanje. Škoda pa se mu je zdelo njegovih novih čevljev, sezuje si jih, hlače zaviha ter se preda valovom.

To smo napisali iz dveh vzrokov. Prvič, da potolažimo naše someščane po okoliških vaseh, ki nas meščane v mestu zavidajo češ, stidi mi plačujemo davke, a nimamo meščanskih ugodnosti. Poglejte, tudi v mestu samem ni vse zlato, kakor si domišljujete. Drugič, da pozovemo novoizvoljeni občinski svet, zlasti naša zastopnika, naj se zavzame za to ulico, da te nevzdržne razmere odpravijo s potrebno kanalizacijo.

Voščila in želje za Božič

Dobrotnikom Katoliškega doma

Ko v duhu prislunemo pesmi angelov ob rojstvu božjega Deteta: »Na zemlji mir ljudem, ki so dobre volje«, — nam nehotе uha za misel k tistim našim rojakom, ki so se s svojim prispevkom za naš Katoliški dom v Gorici izkazali kot ljudje dobre volje.

Ne mi, ampak božji poslanci, ki plavajo z nebesnih višav k betlehemskega hlevčka, oznanjajo tem našim ljudem dobre volje, dobronikom Katoliškega doma, tisti čudoviti božji mir, ki je sad sladke zavesti, ko človek dobro delo stori, in katerega nobena sovrana pest ne more iztrgati iz dobrega krščanskega srca.

Mi se le pridružimo vrstam nebeskih duhov in srečnih pastirčkov ter romamo v duhu tja, kjer

»pod nizko streho, v skrajni revi,
rojen Rešenik je vseh rodov«; —

tja romamo, kamor hitijo v tej sveti božični noči blage misli in pobožna čustva nešteti src z vseh strani vesoljne zemlje; — tja, kjer je rojen naš Odrešenik, ki je slovesno obljubil bogato plačilo vsakemu, ki stori tudi najmanjše dobro delo svojemu bližnjemu.

In ko v duhu klečimo pred jasicami, prosimo božje Detece, naj blagoslovi vse dobronike Katoliškega doma in jih podpira s svojo milostjo, naj jim pomaga v neizogibnih težavah življenja, naj usliši njih prošnje in molitve zase, za svoje drage in za ves slovenski narod, da dvigne kvišku k soncu od trpljenja poveljani obraz.

Vsem, ki nam pomagajo graditi naš skupni dom, zlasti vam, dragi rojaki v daljni tujini, ki ste morali zapustiti svojo domovino, s toliko ljubeznijo ljubljeno, ker niste hoteli ukloniti svojega duha pred brezbožnim nasiljem, — vam pošiljamo lepe božične pozdrave s pristrčnimi željami za novo leto in nova, lepša in boljša leta.

Pesem domačih zvonov, ki jo v teh svetih dneh iz daljav, onstran oceana, v duhu poslušate in ki vam sega globoko v srce, da tam zabrnijo vsa sveta domovinska čustva, — ta pesem naj ob rojstvu našega Odrešenika poživilja v vas in nas vero v rojstvo našega odrešenja.

ODBOR ZA GRADNJO
KATOLIŠKEGA DOMA V GORICI

Naj bi sveta božična noč in privlačna tajinstvenost svetega večera zajela srca, zbrana v krogu svojih družin in svojih dragih ob družinskih jasicah, in novorojeno Detece naj bi rosilo svoj blagoslov in dalo zadovoljne praznike!
Da bi dobronik Bog naklonil v novem letu vso srečo in uspehe in vsakdanji kruh posameznikom in družinam, da bi bil naš narod rešen nasilja in krivic!

ODBOR
SLOV. KATOL. PROSV. DRUŠTVA
V GORICI

Slovenska demokratska zveza v Italiji vošči vsem Slovencem vesele in blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto. Naj luč iz betlehemskega hlevčka zasveti v sleherni dom in sleherni slovensko dušo!

VODSTVO S D Z
V ITALIJI

Slovenska prosveta v Trstu želi vsem svojim prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

PRIMARIJ
DR. J. VRTOVEC
ZA NOTRANJE IN ŽIVČNE BOLEZNI
v GORICI - ul. V. Veneto 13

TISKARNA
BUDIN
GORICA - RIVA PIAZZUTTA 18 - TELEFON 26-76

Božič v FLRJ delavni dan

Ker jugoslovanska vlada ni proti veri, je ukazala, da se na Božič dela. — Ker je v Jugoslaviji ljudska vlada, se ljudska volja ne spoštuje, ampak vlada diktatura. Naj gredo oblastneži vprašat ljudstvo, da se naj svobodno brez strahu izjavi: 99% jih je za praznik. Volivci DFS, ki imate še kaj vere, ob tej novici se zamislite. Obsojate vojake, ki so Herodu pomagali preganjati Jezusa in moriti nedolžne otroke. Ne bodite Herodežev pomagači!

Vatikanski radio za Božič

Slovenska oddaja papežev božične poslanice preko vatikanskega radia bo v sredo zvečer ob 18.45 na valovih 50,26 - 49,75 - 41,21 - 31,41. Na božični dan bo ob 9.35 homilija v slovenščini, po prenosu svete maše. Prenos je na valovih: 50,41 - 25,67 - 19,84. Prav tako bo v soboto 27. dec. prenos Perosijevega koncerta iz Avditorija Palazzo Pio ob navzočnosti samega sv. očeta na skoro istih valovih.

DAROVI

ZA »KEMPERLOV SKLAD«
Dr. Alfonz Čuk, Kanada 5000 lir.
Srčna hvala!
ZA DOBRODELNO DRUŠTVO V GORICI
U. R. 10.000 lir.
Srčna hvala!

Vesele božične praznike in uspeha polno novo leto želijo:

Trgovina čevljev

AND. ČOTAR

Gorica, ul. Rastello 34

KAVARNA - BUFFET - BAR

Bratuš

Gorica, ul. Mamelli 4 - Tel. 34-78

IVAN VETRIH

ZALOGA DRV IN PREMOGA

GORICA

Ulica Lantieri 5 - Telef. 25-27

Drogerija „Diana“

(Lastnik Anton Mervič)

GORICA

ulica Rastello 27 - Tel. 25-02

TRGOVINA „PRISONCU“

MANUFAKTURA-GALANTERIJA
IN VSE VRSTE PERILA

Lupše Ivan

V TRSTU

Via Nizza - Via Rismondo N. 1

KROJAČNICA

za dame in gospode

JOSIP KRAVOS

Privrnostna izdelava po zmernih cenah

TRST - SV. IVAN

ulica Brandesia 53

Goriška Mohorjeva

Družba

Gorica - Riva Piazzutta 18

Trgovina Čevljev

„Alpina“

Gorica - Corso Verdi 34 Tel. 25-17

Vsakovrstno pohištvo:

Tovarna pohištva

Tel. 32

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE
ITD. - PO NAROČILU IZVRŠI
VSAKO DELO. - POROŠTVO ZA
DOBER NAKUP. - TOVARNISKE
CENE. - DELO SOLIDNO. - DO-
MAČA TVRDKA.

PRINČIČ

KRMIN

Cormons prov. Gorizia

DOMAČA ČEVLJARNA
IN TRGOVINA

Kosič Benedikt

GORICA

ulica Rastello 1 (pri prefekturi)

ODLIKOVANA KROJAČNICA

LEOPOLD

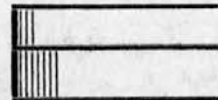
PODGORNIK

TRST - ULICA ORIANI 9

Buffet pri Joškotu

Cest, ulica Ghenga šte. 3

Trgovina z električnimi predmeti
in kuhinjskim priborom

Kerže

TRST - PIAZZA S. GIOVANNI 1